

Så vill blåbruna partier ändra klimat- och miljöpolitiken

Oktober 2022

New Weather

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Bistånd	8
Så skulle anslagen användas	9
Så ville oppositionen ändra	10
Samhällsplanering	11
Så skulle anslagen användas	12
Så ville oppositionen ändra	13
Miljö och natur	15
Så skulle anslagen användas	17
Så ville oppositionen ändra	20
Energi	26
Så skulle anslagen användas	27
Så ville oppositionen ändra	29
Kommunikationer	31
Så skulle anslagen användas	32
Så ville oppositionen ändra	33
Areella näringar	35
Så skulle anslagen användas	36
Så ville oppositionen ändra	37
Skatter	39
Så ville oppositionen ändra	41
Noter och underlag	44

Inledning

I denna rapport redovisar vi hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna ville ändra i anslag som relaterade direkt till klimat- och miljöpolitik i regeringens budgetproposition hösten 2021. Avsikten är att kartlägga hur en regering med stöd av dessa partier kan antas ändra politiken under mandatperioden.

Vi antyder inte att alla de föreslagna ändringarna kommer att genomföras. Att sitta i regeringsställning är en helt annan sak än att sitta i opposition, det kräver kompromisser och realism.

Mycket har dessutom hänt under året, inte minst att en del av förslagen genomfördes i och med Finansutskottets betänkande förra hösten.

Resultatet av granskningen ska ses som en fingervisning om den riktning som politiken kommer att ta under nästa mandatperiod. Inget tyder på att något av partierna har ändrat sin inriktning och sina prioriteringar. Ett rimligt antagande är därför att de fyra partierna kommer att driva samma politiska förslag som de gjorde för ett år sedan.

Förslagen redovisas per utgiftsområde. Analysen baseras på de budgetmotioner för 2022 som partierna lämnade in till riksdagen inom de relevanta utgiftsområdena samt motioner på ändringsbudgetar.¹

Sammanfattning

Granskningen visar att en regering baserad på den politik och de förslag som lagts fram av Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna kan medföra en omfattande nedmontering av den svenska klimat- och miljöpolitiken.

I det blåbruna samarbetet är det bara Liberalerna som står för en politik som ligger någorlunda i linje med den som Sverige har drivit hittills, med förhållandevis höga ambitioner för utsläppsminskningar, insatser för bevarande av biologisk mångfald samt global hållbar utveckling.

Frågan är hur mycket Liberalerna kan hålla emot. Vi ser att utvecklingen inom tre områden är särskilt problematisk:

Utsläppsminskande åtgärder

Det första är minskningen av åtgärder för att begränsa svenska utsläpp av växthusgaser i kombination med skattelättnader på utsläpp. Det är en kombination som leder till ökade utsläpp.

Granskningen visar att stöden till klimatinvesteringar, klimatpremier och liknande riskerar att skäras ner kraftigt, liksom stöd till utveckling och spridning av förnybar energiteknik, bidrag till energieffektivisering och omställning, konsumentupplysning och rådgivning.

Samtidigt ville flera av partierna minska ett flertal klimatskatter, främst på drivmedel och flyg, samt öka stödet till flygplatser och vägar. Inget av partierna har presenterat konkreta förslag för hur utsläppen ska minska.

Tabell 1. Föreslagna ändringar inom områden för utsläppsminskande åtgärder, miljoner kr, 2022²

	SD	M	KD	L
Anslag	-9529	-1656	-2285	-1070
Skatter	-6 850	-7570	-808	405
Summa	-16 379	-9226	-3093	-665

Biologisk mångfald

Det andra området är förslagen om att minska anslag för att bromsa utarmningen av den biologiska mångfalden, en kris som är lika akut som klimatkrisen, men mindre uppmärksammas.

Flera av partierna är emot ambitionen att ge mer värdefull skog ett formellt skydd, istället ska sådan skog skyddas på frivillig väg av markägaren. Staten ska satsa mer pengar på att öka produktionen i skogen, bland annat med motiveringen att det behövs mer biobränslen.

Tabell 2. Föreslagna ändringar inom områden för bevarande av biologisk mångfald, miljoner kr, 2022³

	SD	M	KD	L
Anslag	-2 130	-1890	-3 973	-9

Globala utsläpp och hållbar utveckling

Det tredje området med oroande förslag är de stora nedskärningar av biståndet med närmare en tredjedel som föreslås av de två största partierna i regeringsunderlaget.

Miljöinriktningen behöver öka i det svenska biståndet. Men redan nu bidrar det till globalt minskade utsläpp och bromsad artutrotning, samtidigt som det påskyndar omställningen till hållbarhet i mottagarländerna.

Tabell 3. Föreslagna ändringar inom internationellt bistånd, utgiftsområde 7, miljoner kr, 2022

	SD	M	KD	L
Anslag	-17 023	-13 010	0	0

Förslag per område

Bistånd

Regeringens anslag till utgiftsområde 7, Internationellt bistånd, var cirka 51,9 miljarder för år 2022. Sverigedemokraterna och Moderaterna ville minska det med 17 respektive 13 miljarder kronor.

En minskning skulle urholka ett av Sveriges viktigaste bidrag till en global hållbar utveckling, minskade utsläpp av växthusgaser och minskad artförlust.

Även om bara en mindre del av biståndet har klimatnytta som huvudsyfte, bidrar hela biståndet till minskade utsläpp i andra länder, minskad avskogning och en hållbar global utveckling.

Vetenskapliga studier visar att utvecklingsbistånd generellt är positivt för utsläppsminskningar i mottagarländerna eftersom det som regel påskyndar övergång från fossila till förnybara energikällor, stärker myndigheter och institutioner, leder till mer effektiv reglering och övervakning, ökar kunskap och kompetens med mera.⁴

Tillsammans med en pådrivande politik i internationella sammanhang, såsom inom EU, FN och i andra internationella forum, är biståndet ett av Sveriges största och viktigaste bidrag till minskade utsläpp av växthusgaser, bromsad artutrotning och en hållbar utveckling.

Samhällsplanering

Samtliga partier i regeringsunderlaget ville ta bort eller kraftigt skära ned stödet till energieffektivisering av flerbostadshus i utgiftsområde 18, Samhällsplanering, vilket också skedde genom Finansutskottets betänkande hösten 2021.

Att ta bort eller kraftigt skära ner stödet minskar fastighetsägarnas intresse för åtgärder som reducerar bostädernas energianvändning, och därmed kan ge minskade kostnader för hyresgästerna.

Detta är särskilt angeläget i en tid då energipriserna rusar och många hushåll har problem med att betala räkningarna.

I Norrbotten och Västerbotten planeras stora företagsetableringar som kräver bostäder och infrastruktur. I budgeten för 2022 anslags 20,6 miljoner i stöd till kommunerna för att samordna insatserna för "innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt". Kristdemokraterna ville ta bort stödet.

Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna ville även minska Boverkets satsningar på Hållbara städer, klimatdeklarationer och återvinning i byggsektorn.

Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna ville införa nya stöd för sanering av radon i bostäder och Sverigedemokraterna ville ha ett "nytt" anslag

för konsumentvägledning, 129 miljoner kronor. (Partiet ville samtidigt minska anslaget till lokal och regional energi- och klimatrådgivning, 140 miljoner kronor, se Energi).

Miljö- och naturvård

Utgiftsområde 20 innehåller ett stort antal anslag. Av utrymmesskäl redovisas inte alla förändringar som den dåvarande oppositionen ville genomföra, istället gör vi en sammanfattning.

Klimat

Statsbudgetens anslag för att minska de inhemska utsläppen av växthusgaser var cirka 12,3 miljarder kronor för år 2022.⁵ Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna ville minska det med mellan 1 och 9 miljarder.

Sverigedemokraterna ville skära ned anslagen över hela linjen medan M, KD och L skar bort den del och riktade om vissa stöd. I Kristdemokraternas förslag ingick 1 miljard till en "Effektiv utsläppsbroms".⁶ Realismen och effektiviteten i en sådan åtgärd är tveksam och den riktar sig mot EU:s utsläppshandel. Eventuell påverkan på de inhemska utsläppen är osäker.

Moderaterna ville öka anslagen till elektrifiering av transporter samt lägga 800 miljoner kronor på

forskning och utveckling för en inhemsk produktion av biodrivmedel, likt det stöd som redan finns inom Industriklivet. Det är dock osäkert hur detta skulle bidra till att minska de inhemska utsläppen. Partiet vill samtidigt minska kvoten av biodrivmedel i reduktionsplikten.

Liberalerna ville minska flera anslag men även genomföra en kraftig ökning av anslagen till elektrifiering av transportsektorn och landade på en minskning med 1,1 miljarder kronor.

Biologisk mångfald

I regeringens budget för 2022 avsattes cirka 9,7 miljarder kronor till anslag som helt eller delvis syftar till att bevara biologisk mångfald (anslag i utgiftsområdena 20 och 23, se not 3).

Sammantaget ville Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna minska anslagen med 2,1, 1,9 och 4 miljarder kronor. Liberalerna ville minska anslagen med 9 miljoner.

När det gäller skötsel av natur som redan är skyddad på olika sätt, anslag 1:3, ville Moderaterna öka anslaget med 280 miljoner kronor i syfte att förbättra underhållet av vandringsleder och liknande samt förbättra städningen. Kristdemokraterna sänkte samma anslag med 330 miljoner med motiveringen att de ville avbryta återvätning av torvmarker.

Inom anslaget Åtgärder för havs- och vattenmiljö ville Sverigedemokraterna öka anslaget med 50

miljoner kronor, medan Moderaterna föreslog en ökning med 220 miljoner.

Den stora skillnaden mellan regeringens förslag och inriktningen hos Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna gäller skydd av värdefull natur (anslag 1:14). Alla tre partierna ville skära ned stödet, 3,7 miljarder kronor 2022, med över 2 miljarder. I deras motiveringar framgår att de inte vill ha mer formellt skyddad natur och att skogen behövs för produktion av energi (M). Liberalerna stod dock bakom regeringens förslag.

Energi

Inom energiområdet (utgiftsområde 21) fanns en bred enighet mellan partierna om att minska anslagen till stöd för förnybar energi och istället rikta om politiken mot stöd till kärnkraft.

Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna ville ta bort eller kraftigt minska statens stöd till utveckling av förnybar energiteknik (anslag 1:3) som hade satts till 25 miljoner kronor för år 2022. SD och KD motiverade det med att de ville jämna ut konkurrensvillkoren mellan olika fossilfria energislag. L ville använda pengarna till ett nytt anslag för "främjande av synkront infasad fossilfri elproduktion", troligen i form av kärnkraft.

Även det större stödet till spridning av ny energiteknik (1:7), cirka 1 miljard för 2022, var illa omtyckt av både Sverigedemokraterna och Moderaterna. Båda partierna ville att stödet skulle halveras.

Sverigedemokraterna menade att stödet användes till solceller, batterier och biogas och ville "behålla satsning på biogasstöd, men slopa för solceller och batterier". Moderaterna ville använda pengarna till sin miljardsatsning på elektrifiering av transporter istället (se Nya anslag, laddinfrastruktur, utgiftsområde 20).

Svängningen från förnybar energi till kärnkraft syns tydligast inom anslaget för energiforskning, 1,4 miljarder kronor för 2022. Alla fyra partierna ville styra om delar av anslaget mot forskning kring kärnkraft.

Sverigedemokraterna ville dessutom införa ett nytt anslag på 150 miljoner kronor som uttryckligen skulle användas till en forskningsreaktor och ansåg att Sverige skulle lägga en miljon kronor på att gå med i det internationella forskningsprojektet kring fjärde generationens kärnreaktorer, GIF.

Sverigedemokraterna och Moderaterna ville ta bort stödet till Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå, det vill säga rådgivning, 140 miljoner kronor per år.

Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar både fysisk och elektronisk kommunikation. Denna granskning begränsas till de fysiska transporterna, där anslagen för utveckling respektive underhåll av statens transportinfrastruktur utgör större delen, tillsammans över 62 miljarder kronor för 2022.

Dessa stora områden består av många delar där mycket av innehållet hanteras i andra sammanhang, såsom den nationella planen och infrastrukturpropositioner. Utrymmet för ändringar genom statsbudgeten är begränsat, men inte obefintligt.

Utveckling och underhåll av infrastrukturen

När det gäller utvecklingen av infrastrukturen (anslag 1:1) ville Sverigedemokraterna dra in hela stödet (1,5 miljarder kronor) till ett program som kallas Stadsmiljöavtal. Syftet med dessa är att staten ger bidrag till utveckling i kommuner som ställer om från fossilberoende transporter till kollektivtrafik, cykel och gång.

Sverigedemokraterna ville att pengarna istället skulle användas till statliga satsningar på vägar och järnvägar.

Kristdemokraterna ville öka anslaget för utveckling av infrastrukturen med 10 miljoner kronor för ökad säkerhet vid järnvägsstationer medan Liberalerna ville lägga 30 miljoner kronor på att anpassa vägarna till större lastbilar.

När det gäller underhåll av infrastrukturen (anslag 1:2) ville både Sverigedemokraterna och Moderaterna öka underhållet av både vägar och järnvägar med cirka 500 miljoner kronor för 2022.

Kristdemokraterna ville satsa 1,7 miljarder mer på underhållet av statliga och enskilda vägar och samtidigt minska stödet till underhåll av järnvägar med 1,4 miljarder. Partiet landade därför på en ökning med 300 miljoner kronor för 2022.

Övrigt

I ett nytt anslag ville Liberalerna satsa ytterligare 693 miljoner kronor på att förbättra standarden på vägar där hastighetsbegränsningen sänks från 90 till 80 km/timme.

Sverigedemokraterna föreslog två nya anslag för satsningar på nya anslutningar till industrier. De ville att 50 miljoner kronor skulle satsas på järnvägsanslutningar medan 250 miljoner skulle satsas på väg. Dessutom föreslog de ett nytt anslag på 50 miljoner kronor per år för underhåll av enskilda vägar.

Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna ville öka statens utgifter och stöd till icke statliga flygplatser.

Sverigedemokraterna ansåg att alla regionala flygplatser "behövde få status som beredskapsflygplatser" och att deras huvudmän behövde kompenseras ekonomiskt. Därför skulle det statliga stödet till icke statliga flygplatser i budgeten för 2022 trefaldigas, från 128 till 379 miljoner kronor.

Kristdemokraterna hade en liknande uppfattning och ville ge 100 miljoner kronor mer än regeringen. Även Moderaterna tyckte att staten skulle ge större bidrag till icke statliga flygplatser och ville öka statsbudgetens anslag till detta med cirka 60 miljoner kronor under 2022.

I ett nytt anslag ville Liberalerna även satsa 100 miljoner kronor på infrastruktur för "det kommande el-flyget".

Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna ville avskaffa stödet till internationell tågtrafik, dvs nattågstrafiken till Tyskland.

Slutligen ville Moderaterna satsa en miljard kronor mer än regeringen på stöd till kollektivtrafiken i spåren av coronakrisen.

Areella näringar

Utgiftsområde 22 är brett och spanner över jordbruk, skogsbruk, fiske, livsmedel och landsbygdspolitik. Beröringspunkterna med klimat- och miljö är många, men framför allt är skogs- och jordbrukspolitiken helt centrala. Ändå fanns få ändringsförslag som hade direkt koppling till klimat eller miljö.

Moderaterna ville avslå regeringens förslag om ökat stöd till Skogsstyrelsen (anslag 1:1) för åtgärder för biologisk mångfald i enlighet med skogsutredningen, 40 miljoner kronor. Istället ville partiet ge myndigheten 20 miljoner kronor för att driva en kampanj mot skogsägarna för att öka produktionen i skogen, med syfte att höja uttaget av biobränslen. Partiet ville även öka bidraget till förvaltning och naturvårdande skötsel i formellt skyddade områden. Sammantaget innebar dessa förslag en ökning av anslaget.

Kristdemokraterna ville minska myndighetens anslag på flera områden, totalt 90 miljoner kronor för 2022. Även Liberalerna ville minska anslaget "i syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen".

Inom anslag 1:2, insatser för skogsbruket, ville Sverigedemokraterna genomföra en ökning med 50 miljoner kronor "för att öka Skogsstyrelsens insatser för att främja ett tillväxtfrämjande och aktivt skogsbruk där så är lämpligt." Moderaterna ville istället minska anslaget med 360 miljoner kronor i de delar som relaterade till skogsutredningens förslag.

Även Kristdemokraterna vände sig emot genomförande av vissa förslag från skogsutredningen och ville minska dessa delar av anslaget med 770 miljoner kronor, bland annat ersättning till markägare som nekats avverkningsstillstånd. Partiet ville även ta bort bidraget till "gröna naturnära jobb" (68 miljoner) och 2 miljoner kronor till utveckling av byggande i trä (Trästad). Sammantaget ville KD minska anslaget med 620 miljoner kronor.

Kristdemokraterna ville öka det så kallade Norrlandsstödet till den nivå som gällde innan regeringen drog ned stödet 2020, en höjning av stödet under anslag 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.

Liberalerna föreslog ett nytt anslag på 150 miljoner kronor i subvention till fossilfria drivmedel i jordbruket. Stödet skulle balanseras mot en lika stor minskning av subventioner till fossila drivmedel (se även Skatter).

Sverigedemokraterna föreslog flera nya stöd av mindre karaktär, främst inom genmodifiering

medan Kristdemokraterna ville bilda en ny myndighet för jakt och viltvård.

Skatter

Att lägga skatter på användning av fossila produkter anses vara ett av de mest effektiva sätten att minska utsläpp av växthusgaser. En hyllad princip är att skatter ska internalisera samhällets kostnader för utsläpp, förorenaren ska betala. Därför finns exempelvis koldioxidskatt, flygskatt och skatt på avfallsförbränning.

I sina budgetmotioner för 2022 ville oppositionen genomföra en rad förändringar av miljöskatterna, huvudsakligen sänkningar.

Sverigedemokraterna ville sänka en rad skatter som leder till ökade utsläpp, främst av bensin- och dieselskatten, flygskatten och skatten på avfallsförbränning. Tillsammans uppgick de sänkta skatterna till över sex miljarder kronor för 2022. Partiet ville även införa skatt på biodrivmedel, närmare tre miljarder, men eftersom detta inte bidrar till att minska inhemska fossila utsläpp tas det inte med. Moderaterna ville ta bort skatten på avfallsförbränning men framför allt genomföra en kraftig sänkning av skatten på drivmedel, över sju miljarder kronor för 2022. De ville även ta bort cykelförmånen och höja momsens på reparationer.

Kristdemokraterna ville minska skatterna på avfallsförbränning, plastpåsar och flyg, samtidigt som partiet ville höja milersättningen i reseav-

draget. Tillsammans uppgick deras förslag till 1,4 miljarder kronor i skattesänkningar för 2022.

Även Liberalerna ville ta bort skatten på plastpåsar, men utmärkte sig genom att höja skatten för diesel i jordbruket (som växlades mot lika stora subventioner av biodrivmedel i utgiftsområde 22) och införa skatt på torv som används för odling. Nettot i deras skattetabell blev ökade miljöskatter.

Bensinskatt

I samband med riksdagens behandling av budgeten i november 2021 drev oppositionen igenom ett krav på att sänka energiskatten för bensin och diesel med 50 öre per liter. Det grundade sig framför allt i att Moderaterna krävde en sänkning av bränslepriset vid pump på en krona per liter medan Sverigedemokraterna motsatte sig den föreslagna indexeringen av bränsleskatter.

I april 2022 enades alla riksdagspartier utom Miljöpartiet i ett krav på att Sverige snarast skulle försöka få igenom en sänkning av energiskatten på bensin och diesel till EU:s miniminivå samt att sänka energiskatten med 1 krona och 5 öre, från och med den 1 maj till och med den 30 september 2022.

Utskottet krävde även att Sverige skulle försöka få undantag från EU:s lagstiftning för att helt kunna ta bort energiskatten på bensin och diesel under tre månader. Även då var Miljöpartiet ensamt om att reservera sig.

Bistånd

Kopplingen är stark mellan bistånd och hållbar utveckling, däribland arbetet mot klimatförändring och bevarandet av biologisk mångfald.

Biståndet består av två delar: den ena är humanitär hjälp vid naturkatastrofer, krig och konflikter. Det räddar liv i akuta situationer.

Den andra delen är bistånd för hållbar utveckling som består av samarbeten med länder och organisationer i utvecklingsländer. En del är öronmärkt till klimat- och miljöinsatser, men även stöd till utbildning, starkare institutioner och lagstiftning, byggande av hållbar infrastruktur och mycket annat inom det långsiktiga utvecklingsarbetet minskar utsläpp och artutrotning.

Självklart har bistånd med klimat som huvudfokus störst klimatnytta och det är viktigt att miljöaspekten ökar inom allt utvecklingsbistånd. Men forskning visar att även bistånd som inte har klimat som huvudfokus bidrar

till minskade utsläpp eftersom det leder till övergång från fossila bränslen till förnybara, stärker kompetens, regelverk och myndigheter.

Tillsammans med en pådrivande politik i internationella sammanhang, såsom inom EU, FN och investeringsbanker, är biståndet ett av Sveriges största och viktigaste bidrag till minskade utsläpp av växthusgaser, bromsad artutrotning och en hållbar utveckling.

Att minska biståndet innebär att människor i behov av hjälp får lida mer och att utvecklingen mot hållbarhet går långsammare, medan klimatförändring och artutrotning går snabbare.

Nedan framgår anslagen för det svenska biståndet i regeringens budget för innevarande år, 2022, i tusental kronor, samt hur de dåvarande oppositionspartierna ville ändra i regeringens förslag.

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:1 Biståndsverksamhet	49 985 150	-16 500 000	-13 010 000	0	0
1:2 Sida	1 652 317	-500 000	0	0	18 500
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	17 308	-2 000	0	0	0
1:4 Folke Bernadotteakademin	213 367	-21 000	0	0	-18 500
Summa	51 868 142	-17 023 000	-13 010 000	0	0

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen inom biståndsbudgeten användas på följande sätt.

1:1 Biståndsverksamhet

”Anslaget får användas för internationellt bistånd. Medlen från anslaget får även användas för viss verksamhet vid Sida Partnership forum i Härnösand.

Anslaget får även användas för att subventionera avgifter avseende garantigivning inom ramen för internationellt bistånd, till den del avgiften avser förväntad förlust.

Anslaget får även användas för viss metodutveckling, studier, utvärderingar och erfarenhetsredovisningar, revisioner samt temporär verksamhet inom avgränsade projekt.

Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter, vilka beräknas uppgå till ca 140 miljoner kronor, vid myndigheter som genomför internationellt bistånd.”

1:2 Sida

”Anslaget får användas för förvaltningsutgifter avseende Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida).”

Anslaget får även användas för att subventionera avgifter avseende garantigivning inom ramen för internationellt bistånd, till den del avgiften avser Sidas administrativa kostnader.

Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd enligt OECD-DAC:s definition.”

1:3 Nordiska Afrikainstitutet

”Anslaget får användas för Nordiska Afrikainstitutets förvaltningsutgifter.” Nordiska Afrikainstitutet är ett centrum för samhällsvetenskaplig forskning om Afrika.

1:4 Folke Bernadotteakademien

”Anslaget får användas till Folke Bernadotteakademins förvaltningsutgifter.” Folke Bernadotteakademien är en myndighet för fred, säkerhet och utveckling.

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens budget för 2022.

1:1 Biståndsverksamhet

Sverigedemokraterna: "Anslaget sänks genom att minska antalet FN-organisationer, internationella fonder och andra internationella organisationer genom vilka Sveriges bistånd går, samt genom koncentration av biståndet till färre länder och fokusområden."

Moderaterna: "Sverige lägger en relativt liten andel av biståndet på åtgärder för att minska utsläppen. Andelen av Sidas totalt utbetalade medel utifrån policymarkören för miljö år 2020 var 13 procent eller 3,4 miljarder kronor. Det för lite för att få bukt med en av mänsklighetens största utmaningar. Vi vill därför omfördela medel från det befintliga biståndet för att möjliggöra att mer pengar öronmärks till klimatbistånd. Syftet är att minska beroendet av fossil energi i utvecklingsländer för att minska utsläppen av växthusgaser.

Från och med 2022 avser därför Moderaterna att omfördela 2 miljarder kronor per år 2022–2024 inom anslag 1:1 till klimatbistånd.

I förhållande till regeringens förslag minskar Moderaterna anslaget 1:1 med 13 010 miljoner kronor år 2022, 14 640 miljoner kronor år 2023 och 16 570

miljoner kronor år 2024 för att prioritera andra reformer.

Moderaterna föreslår att Sida och Utrikesdepartementet får i uppdrag att analysera hur en organisering av biståndet med en fyraårig budgettram kan göras på bästa sätt, utifrån en översyn av biståndets resultat och med ett fokus på angivna prioriteringar."

1:2 Sida

Sverigedemokraterna: Anslaget sänks till följd av en minskad biståndsram samt en tydligare biståndslinje där svenskt bistånd ska fokusera på färre projekt i färre mottagarländer. En större andel av biståndet behöver vidare direkt gå via bl.a. UNHCR och WFP för att lindra nöden i flyktingläger och områden drabbade av coronakrisen.

Moderaterna: Ingen tydlig motivering av nedskärningen utöver vad som anges under 1:1 Biståndsverksamhet (ovan).

1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Sverigedemokraterna. Ingen tydlig motivering till nedskärningen.

Moderaterna: Ingen tydlig motivering av nedskärningen utöver vad som anges under 1:1 Biståndsverksamhet (ovan).

1:4 Folke Bernadotteakademin

Sverigedemokraterna. Ingen motivering till nedskärningen.

Moderaterna: Ingen tydlig motivering av nedskärningen utöver vad som anges under 1:1 Biståndsverksamhet (ovan).

Liberalerna: "Liberalerna avvisar det föreslagna ökade förvaltningsanslaget för Folke Bernadotteakademin om 18,5 miljoner kronor 2022, 23,5 miljoner kronor 2023 och 28,5 miljoner kronor 2024 (anslag 1:4). I stället räknas det allmänna anslaget till Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida) upp med motsvarande belopp (anslag1:2)."

Samhällsplanering mm

Hur samhällen planeras, byggs och förändras har stor påverkan på miljö och klimat. Täta samhällen med korta avstånd mellan bostad, arbete och service orsakar färre transporter, kortare restider och mindre exploatering av naturmark än en utbredd bebyggelse med gles bebyggelse, köpcentra, långa restider och stora avstånd, så kallad "urban sprawl".

Ett av FN:s så kallade hållbarhetsmål är Hållbara städer och samhällen – att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Regeringens övergripande mål är bland annat att ge alla människor

i alla delar av landet en god livsmiljö med en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi.

För att nå en sådan utveckling krävs samarbete mellan en rad myndigheter som verkar inom samhällsbyggandet, liksom mellan kommuner och regioner för att planera hållbart och – inte minst – ekonomiskt stöd från staten. I tabellen nedan visas de relevanta anslag som den dåvarande oppositionen ville ändra. Siffrorna visar regeringens budget för 2022 i tusental kronor, samt oppositionens förslag till ändringar.

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:1 Bostadspolitisk utveckling	20 600	0	0	-20 600	0
1:4 Boverket	316 330	-2 000	-20 000	-17 000	4 600
1:7 Energieffektivisering av flerbostadshus	1 565 000	-1 565 000	-1 256 000	-1 365 000	-1 565 000
Nytt förslag (SD): Stöd till lokal konsumentvägledning	0	129 000	0	0	0
Nytt förslag (KD): Stöd till åtgärder mot radon i bostäder	0	0	0	20 000	0
Nytt förslag (SD) Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	0	34 000	0	0	0
Summa	1 901 930	-1 404 000	-1 276 000	-1 382 600	-1 560 400

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen inom budgeten för Samhällsplanering mm användas på följande sätt.

1:1 Bostadspolitisk utveckling

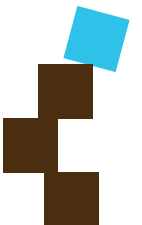
”Anslaget får användas för utgifter för insatser inom det bostadspolitiska området. Regeringen föreslår att medel tillförs för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt i samband med företagsetableringar och företagsexpansioner samt stads- och ortsutvecklingsprocesser i ett antal kommuner i Norrbotten och Västerbotten.”

1:4 Boverket

”Anslaget får användas för Boverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för internationellt arbete.”

1:7 Energieffektivisering av flerbostadshus

”Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till energieffektivisering av flerbostadshus. Anslaget får även användas för utgifter för att administrera stöden.”

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens budget för 2022.

1:1 Bostadspolitisk utveckling

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna gör en besparing av hela anslag 1:1, och säger därmed nej till regeringens tillskott till Hållbara städer i Västerbotten och Norrbotten. Vi anser inte att projektmedlen för detta ändamål nödvändiga, utan något marknaden klarar på egen hand."

1:4 Boverket

Sverigedemokraterna: "En del av regeringens anslag på 10 mnkr per år 2022–2024 avsett för införande och drift av Klimatdeklarationer avvisas."

Moderaterna: "Moderaterna minskar anslaget till Boverket med 20 miljoner kronor årligen från och med 2022. Syftet är att finansiera prioriterade reformer för att få ordning på Sverige."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna säger nej till regeringens tillskott under anslag 1:4. Vi anser inte att det föreligger ett behov av utökade medel till Rådet för hållbara städer, och minskar därför anslaget med 2 miljoner kr per år.

Vi säger nej till myndighetslyft cirkulär ekonomi i byggsektorn, och minskar därför anslaget med

10 miljoner kr per år. Vi anser inte att det åligger Boverket att utveckla branschens arbete inom området, utan att staten i så fall styr via lagen.

Slutligen säger vi nej till tillskottet som föranleds av Boverkets uppdrag gällande klimatdeklarationer, och minskar därför anslaget med 5 miljoner kr för 2022. Kristdemokraterna anser att detta kan skötas inom Boverkets nuvarande ram."

Liberalerna: "Liberalerna ökar anslag 1:4 med 5 miljoner kronor per år 2022–2024 för Boverkets uppdrag att ta fram och utvärdera en ny trångboddhetsnorm."

"I syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen föreslår Liberalerna slutligen att den årliga schablonmässiga pris- och löneomräkningen reduceras med 20 procent på vissa myndigheter. På detta område påverkas anslagsposterna 1:4 [Boverket], 1:5 [Statens geotekniska institut], 1:6 [Lantmäteriet], 2:1 [Konsumentverket]."

1:7 Energieffektivisering av flerbostadshus

Sverigedemokraterna: "Anslaget avvisas på grund av att satsningen är allt för kostsam sett till klimatnyttan."

Moderaterna: "Moderaterna minskar anslaget

för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer med 1256 miljoner kronor år 2022, 80 miljoner kronor år 2023 och 1130 miljoner kronor 2024.

Med ökande krav och förväntningar från fastighetsägare om att staten ska bidra med resurser för energieffektivisering och renovering följer att planerade renoveringar och investeringar riskerar att skjutas upp.

När statliga stöd för tillfället uteblir och planeringsprojekt styrs av förväntningar om att få stöd i framtiden uppstår problemet att fastigheters renoveringsplaner senareläggs. Stödet kan således betraktas som kontraproduktivt.

Det skickar även fel signaler till de fastighetsägare som varit proaktiva med renoverings- och energieffektiviseringsarbete att de inte premieras medan de som inte bedrivit ett lika ambitiöst arbete med att renovera och rusta upp sina fastigheter får ta del av statliga stöd. Därför avvecklas stödet och inga nya beslut om stöd ska fattas. Bemyndigandet att ingå nya åtaganden tas därmed bort. Anslagna medel ska endast användas för redan beslutat stöd."

Kristdemokraterna: "Bidraget för energieffektivisering av flerbostadshus används inte i någon större utsträckning och riskerar att gå till projekt

som ändå skulle blivit av, eftersom energieffektiviseringar innebär lägre framtida kostnader – och därmed en avkastning för fastighetsägaren och de boende.

Kristdemokraterna anser därför att det inte är prioriterat med ett bidrag som binder upp miljardbelopp av statens budgetutrymme. Kristdemokraterna gör därför en besparing av hela anslaget 1:7 för de tre åren.”

Liberalerna: "Liberalerna avvisar det föreslagna stödet för 1:7 Energieffektiviseringar av flerbostadshus om 1565 miljoner kronor 2022, 80 miljoner kronor 2023 och 1130 miljoner kronor 2024. Förslaget är ineffektivt och det är möjligen också kontraproduktiv klimatpolitik.”

Nya förslag

Stöd till lokal konsumentvägledning

(Sverigedemokraterna): "Anslaget är öronmärkt till vägledning syftande till att rådge konsumenter om goda konsumentval och planering av budget, för att undvika skuldsättning.

Alla medborgare ska ha tillgång till lokal konsumentvägledning. Neddragning på lokal konsumentvägledning ska undvikas.”

Nytt förslag: Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder (Sverigedemokraterna): Staten har haft ett bidrag till radonsanering av bostäder som upphörde i och med budgeten för 2022. Under fyra år (2018–2022) beviljades totalt 59 miljoner kr.

Stöd till åtgärder mot radon i bostäder (Kristdemokraterna): "Tidigare fanns ett radonbidrag, men regeringen tar bort detta i budgetpropositionen för 2022. Kristdemokraterna anser att bidraget bör finnas kvar och tillför därför 20 miljoner kr per år för 2022-2023.”

Miljö och natur

Statsbudgetens utgiftsområde 20, Allmän miljö- och naturvård, är kanske den mest självklara budgetposten i kartläggningen av hur högt politiker prioriterar miljöfrågorna. Här finns de anslag som går till stöd för minskade utsläpp, bevarad biologisk mångfald och hållbar utveckling.

Efter att länge ha legat kring 4–5 miljarder kronor per år ökade statens anslag kraftigt från mitten av 2010-talet. Budgeten har mer än fyrfaldigats sedan dess, från 5 till 22 miljarder kronor per år. Störst har ökningen varit för klimatåtgärder och bevarandet av biologisk mångfald, främst på land.

Denna positiva bild kan ge intrycket att det går framåt och att problemen är på väg att lösas. Men verkligheten är snarare den motsatta: många av anslagen

är reaktiva – de är otillräckliga försök att kompensera för skenande problem och misslyckanden inom andra politikområden.

Anslagen inom utgiftsområde 20 kan aldrig rädda klimatet eller den biologiska mångfalden, hur stora de än blir – de kan i bästa fall bromsa en negativ utveckling. Omställningen måste ske inom resten av ekonomin. Men de är fortfarande viktiga. Varje minskning gör att utvecklingen åt fel håll går snabbare.

Nedan ser du anslagen i regeringens budget för 2022 i tusental kronor, samt hur den dåvarande oppositionen ville ändra.

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:1 Naturvårdsverket	645 033	-37 000	10 000	-12 000	-1 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	513 714	0	0	-38 000	-8 000
1:3 Åtgärder för värdefull natur	2 064 035	0	280 000	-350 000	0
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 167 318	30 000	0	0	0
1:8 Klimatbonus	3 510 000	-3 510 000	0	600 000	-500 000
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 579 565	50 000	220 000	0	0
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	154 100	50 000	60 000	0	0

Tabellen fortsätter på nästa sida

Anslag (fortsättning)	Budget	SD	M	KD	L
1:14 Skydd av värdefull natur	3 725 500	-2 005 000	-2 050 000	-2 676 000	0
1:16 Klimatinvesteringar	2 755 000	-2 755 000	-800 000	-300 000	1 800 000
1:17 Klimatpremier	1 600 500	-1 331 000	0	-1 180 000	-900 000
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	200 000	-200 000	0	-200 000	0
1:19 Industriklivet	909 000	0	500 000	0	0
1:21 Driftstöd för bio-CCS	10 000	250 000	10 000	0	10 000
1:22 Kompetenslyft för klimatomställningen	100 000	-100 000	0	-100 000	-100 000
Nya förslag (SD och M): Laddinfrastruktur	0	350 000	1 000 000	0	0
Nytt förslag (L): Förberedelse för lagring av koldioxid i Sverige	0	0	0	0	20 000
Nytt förslag (SD): Förädlingsprojekt Alm och Ask	0	20 000	0	0	0
Nytt förslag (M): Grönt bränslestöd	0	0	800 000	0	0
Nytt förslag (KD): Effektiv utsläppsbröms	0	0	0	1 000 000	0
Summa	18 933 765	-9 188 000	30 000	-3 256 000	321 000

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen inom budgeten för Allmän miljö- och naturvård användas på följande sätt.

1:1 Naturvårdsverket

”Anslaget får användas för Naturvårdsverkets förvaltningsutgifter inklusive myndighetens utgifter för att administrera de verksamheter som finansieras via sakanslagen.

Anslaget får även användas för utgifter för bidrag till utvecklingsarbete som andra än Naturvårdsverket organiserat och som främjar de verksamheter som Naturvårdsverket ansvarar för.”

1:2 Miljöövervakning

”Anslaget får användas till utgifter och bidrag för miljömålsuppföljning, för miljöövervakning, för statsbidrag till ideella miljöorganisationer och till verksamhet vid Swedish Water House och för arbete med miljöledningssystem.

Anslaget får även användas till utgifter för internationell miljöövervakning samt internationell rapportering som följer av EU-direktiv och andra internationella åtaganden.

Anslaget får även användas till delegationen för cirkulär ekonomi.

Anslaget får även användas till utgifter för uppdrag som syftar till att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.”

1:3 Åtgärder för värdefull natur

”Anslaget får användas till utgifter för insatser för skötsel och förvaltning av skyddad natur, bevarande och restaurering av biologisk mångfald och insatser för friluftsliv.

Anslaget får användas till statsbidrag inom dessa områden.

Anslaget får särskilt användas till utgifter

- för skötsel av skyddade områden, naturvårdsförvaltning och fastighetsförvaltning,
- för artbevarande och viltförvaltning, samt
- i samband med skötsel och övrig förvaltning av värdefull natur.

Anslaget får även användas för vissa utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.”

1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

”Anslaget får användas till utgifter för att inventera, undersöka och åtgärda förorenade områden som behöver saneras och efterbehandlas, för att ta fram prioriteringsunderlag samt för teknikutveck-

ling och tillämpad forskning för sanerings- och efterbehandlingsarbete.

Anslaget får även användas till utgifter för att åtgärda saneringsobjekt som är särskilt angelägna ur risksynpunkt och till akuta saneringsinsatser.

Anslaget får vidare användas till utgifter för att inventera om det förekommer objekt som förorenats av en statlig organisation som inte längre finns kvar, och i så fall genomföra ansvarsutredningar och nödvändiga undersökningar av dessa.

Anslaget får användas för efterbehandling av mark för bostadsbyggande.

Anslaget får även användas till utgifter för omhändertagande av historiskt radioaktivt avfall från icke-kärnteknisk verksamhet.

Anslaget får även användas till omhändertagande av övergivna eller uttjänta fordon, fiskeredskap och fritidsbåtar som utgör en risk för miljön. Anslaget får även användas för utgifter för att förebygga och förhindra stora saneringskostnader och risker med PFAS.

Anslaget får användas för statsbidrag inom dessa områden.

Anslaget får även användas för vissa utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.”

1:8 Klimatbonus

”Anslaget får användas till utgifter för klimatbonusen, dvs. bidrag till fysiska och juridiska personer som har förvärvat en klimatbonusbil.”

1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

”Anslaget får användas för utgifter för insatser och åtgärder för att förbättra, bevara, planera, restaurera och skydda havs- och vattenmiljöer. Anslaget får även användas för statsbidrag, medfinansiering av EU-medel, medlemskap i internationella organisationer samt för utvärdering av ovan angivna insatser och åtgärder.

Anslaget får även användas för vissa utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.”

1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar

”Anslaget får användas för internationella klimatinvesteringar som syftar till att uppfylla det svenska etappmålet för begränsad klimatpåverkan till 2020 samt internationella klimatåtaganden. Detta genom att delta i, förbereda, genomföra, utvärdera och utveckla projekt och metoder för gemensamt genomförande och mekanismen för ren utveckling under Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention för klimatförändringar samt liknande marknadsbaserade flexibla mekanismer.

I samma syfte får anslaget användas för utgifter för förvärv av utsläppsutrymme.

Anslaget får även användas för att utveckla och stödja internationellt klimatsamarbete som syftar till att bidra till ökad ambition i genomförandet av Parisavtalet, bl.a. genom samarbetsformer enligt avtalets artikel 6. Insatserna ska bidra till att minska växthusgasutsläpp i utvecklingsländer.

Anslaget får även användas för utgifter för utveckling av EU:s system för handel med utsläppsrätter och utsläppsutrymme inom ramen för bördefördelningsbeslutet samt för övervakning av internationell utsläppshandel.

Anslaget får användas till finansiering av utgifter för den internationella transaktionsförteckningen (ITL) för registerhållning av transaktioner av s.k. Kyotoenheter samt för klimatkompensering av Regeringskansliets flygresor utanför EU.

Utsläppsminskningenheter som förvärfas för klimatkompensering får annulleras.”

1:14 Skydd av värdefull natur

”Anslaget får användas för skydd och bevarande av värdefulla naturmiljöer för biologisk mångfald och friluftsliv. Anslaget får användas för statsbidrag inom dessa områden. Anslaget får användas

- för ersättningar enligt 31 kap. miljöbalken Naturvårdsverkets ansvarsområde,
- till utgifter för förvärv samt avtalslösningar för statens räkning av värdefulla naturområden,
- för utgifter i samband med säkerställande av värdefulla naturområden,

- för statsbidrag till kommuner och kommunala stiftelser för skydd av värdefulla naturområden.

Anslaget får även användas för vissa utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.”

1:16 Klimatinvesteringar

”Anslaget får användas för klimatinvesteringar på lokal och regional nivå samt för stöd till installation av laddinfrastruktur för elfordon. Anslaget får användas för statsbidrag för detta. Anslaget får även användas för utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.”

1:17 Klimatpremier

”Anslaget får användas för att främja marknadsintroduktion av fordon med låga utsläpp av växthusgaser.

Anslaget får användas för statsbidrag för detta.

Anslaget får även användas för utgifter för berörda myndigheters arbete för detta ändamål.

Anslaget får även användas för stöd för att stimulera överflyttning av godstransporter från väg till sjöfart och järnväg samt till att stimulera intermodala transportlösningar.”

1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen

”Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till gröna och trygga samhällen. Anslaget får även användas för utgifter för att administrera stöden.”

1:19 Industriklivet

”Anslaget får användas för utgifter kopplade till åtgärder såsom forskning, förstudier och investeringar, som bidrar till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser, inklusive andra typer av växthusgaser relaterade till dessa. Anslaget får också användas för utgifter kopplade till åtgärder som bidrar till negativa utsläpp av växthusgaser, såsom forskning, utveckling, test, demonstration och investeringar, exklusive driftstöd för bio-CCS.

Anslaget får också användas för utgifter kopplade till strategiskt viktiga insatser inom industrin som bidrar till klimatomställningen, såsom forskning, förstudier och investeringar. Anslaget får också användas till utgifter för berörda myndigheters arbete kopplade till stödet.”

1:21 Driftstöd för bio-CCS

”Anslaget får användas för utgifter kopplade till ett driftstöd för avskiljning, infångning och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS) i form av omvänd auktionering. Anslaget får även användas för utgifter för administration av stödet.”

1:22 Kompetenslyft för klimatomställningen

”Anslaget får användas för utgifter för utbildningsinsatser och kompetenshöjande åtgärder som syftar till att möta arbetsmarknadens efterfrågan på kompetenser för att klara klimatomställningen och nå en cirkulär ekonomi.”

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens anslag för 2022.

1:1 Naturvårdsverket

Sverigedemokraterna: "Kostnadsutvecklingen för verket har varit mycket kraftigt stigande under de senaste åren till följd av regeringens politik på området. Genom Sverigedemokraternas fokus på en effektiv miljö- och klimatpolitik minskar behovet hos myndigheten. Därför föreslås en minskning av verkets anslag för år 2022 med 37 miljoner kronor jämfört med regeringens budget. En årlig reduktion med samma belopp föreslås även för 2023 och 2024."

Moderaterna: "För att minska nedskräpningen är det viktigt med långsiktigt förebyggande insatser som leder till ökad kunskap och beteendeförändringar. Moderaterna vill därför ytterligare stärka Håll Sverige rent's uppdrag att informera allmänheten om nedskräpning. Moderaterna ökar därför anslaget för insatser mot nedskräpning med 10 miljoner kronor 2022–2024."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna föreslår att förvaltningsanslaget för Naturvårdsverket ökar med 10 miljoner kronor årligen för arbetet med att bekämpa invasiva arter såsom mördarnyckelpigor och guldschakaler. Vidare avsätter Kristdemokra-

terna 10 miljoner kronor årligen för uppdrag om vildsvinsinventering. Kristdemokraterna minskar också anslaget i syfte att överflytta resurser till uppstarten av en Jakt- och viltvårdsmyndighet.

Kristdemokraterna avstår också regeringens satsning på tillsyn, vägledning och kunskapsunderlag motsvarande 8 miljoner kronor årligen. Sammantaget minskar Naturvårdsverkets anslag med 12 miljoner kronor årligen."

Liberalerna: "I syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen föreslår Liberalerna slutligen att den årliga schablonmässiga pris- och löneomräkningen reduceras med 20 procent på vissa myndigheter. Detta berör anslagen 1:1, 1:6, 1:9, 1:15 och 2:2.

1:2 Miljöövervakning mm.

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna säger nej till delar av regeringens förslag om utökad miljöövervakning och minskar därför anslaget 1:2 Miljöövervakning med 35 miljoner kronor. Därtill avvisas stödet till ideella organisationers arbete med kärnavfallsfrågor med 3 miljoner kr årligen. Sammantaget minskar anslaget till Miljöövervakning med 38 miljoner kronor årligen, samtidigt som Kustbevakningens miljöövervakning säkras genom anslagshöjningar på utgiftsområde 6."

Liberalerna: "Då ansökan om ett slutförvar för använt kärnbränsle är färdig för regeringsbeslut avvisar Liberalerna det stöd regeringen vill ge till organisationer för att arbeta med ansökningsprocessen. Detta minskar anslag 1:2 med 3 miljoner kronor per år.

Liberalerna anser liksom Naturvårdsverket att stödet till miljöorganisationer ligger på en rimlig nivå och avvisar den temporära höjning om 5 miljoner kronor (anslag 1:2) för 2022 som regeringen föreslagit."

1:3 Åtgärder för värdefull natur

Moderaterna: "För att minska nedskräpningen är det viktigt med långsiktigt förebyggande insatser som leder till ökad kunskap och beteendeförändringar. Moderaterna vill därför ytterligare stärka Håll Sverige rent's uppdrag att informera allmänheten om nedskräpning. Moderaterna ökar därför anslaget för insatser mot nedskräpning med 10 miljoner kronor 2022–2024.

Moderaterna är måna om att områden med höga naturvärden som skyddas också tas om hand. Vi anslår mer medel till förvaltningen av värdefull natur, särskilt den som sker i statlig regi och som i dagsläget är kraftigt eftersatt. Vi satsar även på uppbyggnaden av infrastrukturen kring vand-

ringsleder, samt på insatser mot nedskräpning, bland annat för att möta det växande intresset för friluftsliv och därmed det ökade besöksstrycket.”

Moderaterna vill säkerställa att det finns tillräckligt med medel för att sköta och förvalta skyddade områden i syfte att bevara och utveckla naturvärden, biologisk mångfald och möjligheten till friluftsliv.

Vi vill också åstadkomma en större förutsägbarhet i anslaget, för att ge Naturvårdsverket bättre möjligheter att planera insatserna. Därför bör anslaget höjas för 2022, och en ytterligare ökning ske 2023–2024.

Moderaterna avvisar regeringens anslagsökning om 100 miljoner kronor för skötsel av naturreservat 2022–2024 till förmån för en större satsning om 350 miljoner kronor år 2022 och 450 miljoner kronor per år 2023–2024.”

Kristdemokraterna: ”Kristdemokraterna avbryter projektet för återvätning av torvmarker till förmån för nya rutiner vid beviljande av torvskörd. Det motsvarar en reduktion av anslag 1:3 med 350 miljoner kronor under 2022 och 100 miljoner kronor under 2023.”

1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

Sverigedemokraterna: ”Sanering av förorenade områden är ett miljömål som anses svårt att uppnå i tid samtidigt som det är ett miljömål som

vi har mycket goda möjligheter att påverka. Därför föreslås en förstärkning av anslaget med 30 miljoner kronor per år. I detta arbete bör strandstädning ingå, inte minst i svårtillgängliga kust- och skärgårdsområden.”

1:8 Klimatbonus

Sverigedemokraterna: ”Reformen har liten påverkan på utsläppen och en stor del av stöden har använts till fordon som idag återfinns utomlands och på det sättet finansierar andra länders klimatpolitiska mål. Sverigedemokraterna motsätter sig i enlighet med konjunkturinstitutet och det finanspolitiska rådet sektormål inom klimatpolitiken. Mot bakgrund av det finns ingen anledning att subventionera personbilar och anslaget bör därför tas bort.”

Kristdemokraterna: ”För att ge marknaden långsiktiga förutsättningar i relation till Bonus Malus avsätter Kristdemokraterna 600 miljoner kronor under anslag 1:8.”

Liberalerna: ”Bonus-malus-systemet ska vara självfinansierande. I regeringens budget är systemet underfinansierat. Dels är anslaget till bonus orimligt lågt och dels är malus-intäkterna lägre än de budgeterade utbetalningarna. Liberalerna föreslår en sänkning av bonusen till 60 000 kronor för att bringa systemet i bättre balans. Detta minskar utgifterna för bonus under 2022 med 500 miljoner kronor på anslag 1:8.”

1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Sverigedemokraterna: ”Med ökade resurser finns möjlighet att satsa mer på strandstädning, att bekämpa invasiva arter, samt till att rena vatten från läkemedelsrester. En ökning med 50 miljoner kronor per år jämfört med regeringens förslag föreslås.”

Moderaterna: ”Moderaterna satsar medel på ett omfattande paket med insatser som syftar till att minska övergödningen, trygga dricksvattenförsörjningen, möta nya hot mot vattnets kvalitet med mera. Totalt satsas 220 miljoner kronor mer än regeringen per år 2022–2024.”

1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar

Sverigedemokraterna: ”Sverigedemokraternas klimatpolitik har som utgångspunkt att Sverige har ett av världens allra lägsta utsläpp per capita samt att oljeberoende och utsläpp av växthusgaser i högsta grad är globala frågeställningar.

Det ter sig därför naturligt att vidta åtgärder så att satsningar på detta område görs i en internationell kontext, varför vi förordar en ökning av regeringens anslag.

Exempel på hur Sverige kan bidra till såväl lägre användning av fossila bränslen som till utveckling, är stöd till utbyggnad av vattenkraft, solenergi och annan förnybar energiteknik.

Vi vill även bidra internationellt till att bevara och utveckla skogar som hotas att överföras till annan markanvändning, såsom exempelvis i Sydostasien till oljepalmsplanteringar eller i Sydamerika till jordbruks- och betesmarker. Eftersom internationella klimatinvesteringar har visat sig ha en väldigt hög kostnadseffektivitet, föreslås en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor per år jämfört med regeringens budget.”

Moderaterna: ”Internationella klimatinvesteringar är ett effektivt verktyg för att åstadkomma stora och långsiktigt hållbara utsläppsminskningar över hela världen. Det är ett centralt verktyg i det internationella klimatarbetet och en möjlighet för Sverige att hjälpa fler länder att kunna prioritera klimatomställningen.

Moderaterna vill fortsätta att genomföra internationella klimatinvesteringar och bidra till att det kommer på plats ett fungerande ramverk för internationellt samarbete inom ramen för Parisavtalet. Moderaterna satsar därför 60 miljoner kronor mer än regeringen per år 2022–2024.”

1:14 Skydd av värdefull natur

Sverigedemokraterna: ”Sverigedemokraterna vill ha ett stopp för såväl utökat formellt skydd av skog som för identifiering och registrering av nyckelbiotoper.

Länsstyrelserna har under några år arbetat med att ta fram handlingsplaner för Grön infrastruktur.

Enskilda markägares skogs- och jordbruk ska inte underkastas statlig styrning på landskapsnivå. Det är markägaren som ska planera sitt brukande.

En minskning av anslaget till Skydd av värdefull natur med 2 005 miljoner kronor för år 2022, respektive 2023 och 2024, jämfört med regeringens budget föreslås.”

Moderaterna: ”Moderaterna anser att förslaget om att undanta ytterligare stora arealer skog från bruk står i direkt konflikt med den ökande efterfrågan på skogsråvara som behövs för att tränga undan fossila alternativ. Politiken hotar därmed Sveriges möjligheter att nå klimatmålen. Den totala arealen skog som undantas från produktion bör inte öka. Staten bör istället prioritera att underhålla redan skyddade områden bättre.

Moderaterna invänder dessutom mot att regeringen avsätter medel i budgeten för förslag som ännu inte lämnats till riksdagen och där detaljerna kring genomförandet är högst oklara. De förslag som skogsutredningen lämnat innebär att arealer ska tas ur produktion mot skogsägarens vilja, vilket är ett kraftigt intrång i äganderätten. Moderaterna menar att alla avsättningar ska ske frivilligt.

Moderaterna avvisar därför regeringens förslag om anslagsökning med 2 005 kronor avseende skogsutredning och skydd av skog år 2022–2027 för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen, bland annat ökat underhåll av statens redan skyddade områden inom anslag 1:3.”

Kristdemokraterna: ”Kristdemokraterna reducerar anslag 1:14 Skydd av värdefull natur enligt följande: Vi avstår satsningen som relaterar till förra årets budget motsvarande 286 miljoner kronor 2022 och 736 miljoner kronor 2023. Kristdemokraterna avstår också satsningen på ett Sveaskogsprogram motsvarande 35 miljoner kronor årligen. Vidare avstår Kristdemokraterna regeringens förhöjda ambitioner för skydd av värdefull natur motsvarande 350 miljoner kronor 2022 och 450 miljoner kronor under 2023 och 2024. Slutligen avstår Kristdemokraterna regeringens satsning relaterande till Skogsutredningen motsvarande 2005 miljoner kronor åren 2022 till 2024. Sammantaget motsvarar detta en sänkning i jämförelse med regeringens ambition för anslag 1:14 med 2 676 miljoner kronor under 2022, 3 228 miljoner kronor under 2023 och 2 490 miljoner kronor under 2024.”

1:16 Klimatinvesteringar

Sverigedemokraterna: ”Anslaget föreslås tas bort helt för den kommande budgetperioden. Flera instanser har påvisat att en närbesläktad stödform i Klimatklivet har haft mycket låg effektivitet och innan nya former av stöd införs bör det påvisas att de är mer effektiva. Sverige har också redan omfattande verksamhet som innebär sänkor av koldioxidhalten i atmosfären.”

Moderaterna: ”Både Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen har kritiserat regeringens klimatsatsningar för att vara ineffektiva. Kritiken riktas bland

annat mot regeringens viktigaste reform, Klimatklivet. Trots detta väljer regeringen att prioritera fortsatt höga anslag till Klimatklivet. Moderaterna har för avsikt att minska satsningarna på denna typ av ineffektiva åtgärder.

Moderaterna avvisar därmed regeringens förslag om anslagsökning med 800 miljoner 2022 för förstärkningen av klimatklivet. Vi minskar samma anslag med 1955 miljoner 2023 och 3 155 miljoner 2024 för att finansiera andra prioriterade reformer inom budgetområdet."

Kristdemokraterna: "Kristdemokrater avvisar delar av regeringens höjda anslag till Klimatklivet med 300 miljoner kronor under 2022, 600 under 2023 och 1300 miljoner kronor under 2024."

Liberalerna: "Liberalerna ökar satsningen på Klimatklivet markant i förhållande till den ökning som föreslagits av regeringen. För 2022 ökas anslaget med 1800 miljoner kronor utöver regeringens satsning och under 2023 anslår Liberalerna 1200 miljoner kronor mer än regeringen på anslag 1:16. Pengarna behövs för att bygga ut laddinfrastrukturen vid och i befintliga byggnader som kommer att få krav om att parkeringarna ska vara utrustade med laddplatser."

1:17 Klimatpremier

Sverigedemokraterna: "Vi anser att det årliga anslaget ska ligga på 270 miljoner kronor per år och justerar regeringens förslag i enlighet med detta."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna avslår också anslaget (1:17) till klimatpremier där ekobonusen breddas för 100 miljoner kronor årligen.

Kristdemokraterna avslår också regeringens elbusspremie motsvarande 1100 miljoner kronor under samma anslag. Kristdemokraterna utökar regeringens årliga satsning på en konverteringsbonus med 20 miljoner kronor årligen. Sammantaget minskar anslag 1:17 med 1180 miljoner kronor 2022, 80 miljoner kronor år 2023 och 80 miljoner kronor under 2024.

Liberalerna: "Liberalerna ökar stödet till utsläppsfria lastbilar och arbetsmaskiner, 300 miljoner kronor satsas 2022. Under 2023 och 2024 – när laddinfrastrukturen hur hunnit byggas ut – ökar satsningen till 400 miljoner kronor per år.

Liberalerna anvisar ytterligare 100 miljoner kronor till elbussar under 2022, vilket är mindre än regeringen anvisar. Resten av regeringens satsning (1000 miljoner kronor under 2022) avvisas då klimatnyttan av den är tveksam i och med bussarna i stor utsträckning redan drivs fossilfritt. Den totala påverkan på anslaget till klimatpremier, 1:17, blir minus 900 miljoner kronor 2022 men plus 200 miljoner kronor 2023 och plus 100 miljoner kronor 2024."

1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen

Sverigedemokraterna: "Vi vill ta bort detta anslag då det är att betrakta som kommunal kompetens."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna avslår regeringens stöd under anslag 1:18 för gröna och trygga samhällen med 200 miljoner kronor."

1:19 Industriklivet

Moderaterna: "Industrin står för en tredjedel av våra svenska utsläpp och det är viktigt att de utsläppen minskar. Svensk industri bidrar samtidigt genom sin export till globala utsläppsminskningar. Varor producerade klimateffektivt i Sverige ersätter varor på världsmarknaden tillverkade i andra länder med ett större klimatavtryck. Därmed minskar utsläppen på global nivå.

Moderaterna vill långsiktigt skapa förutsättningar för att stödja industrins omställning. Vi anser att industriklivet är ett viktigt verktyg för att industrin ska kunna utveckla och investera i ny teknik som reducerar dess utsläpp. Moderaterna ökar anslaget med 500 miljoner kronor per år 2022–2024 utöver regeringens förslag."

1:21 Driftstöd för bio-CCS

Sverigedemokraterna: "Utöver regeringens anslag till att utarbeta administrativa system och modeller för framtida projekt inom bio-CCS, anslår vi medel även till testning och utveckling redan 2022 och för resterande år under budgetperioden."

Moderaterna: "Moderaterna vill istället genomföra en större satsning på bio-CCS, i linje med den rekommendation som gavs i betänkandet från

klimatpolitiska vägvalsutredningen (SOU 2020:4 Vägen till en klimatpositiv framtid).

Utredarens rekommendation var att i ett första skede genomföra auktioner om maximalt 2 miljoner ton per år, med tillräckligt lång bindningstid för att ge deltagande aktörer möjlighet till långsiktig planering och finansiering av investeringarna.

Satsningen motsvarar cirka fyra procent av Sveriges territoriella utsläpp av växthusgaser per år.

Moderaterna anser att genomförandet bör ske skyndsamt och föreslår att den första auktionen ska omfatta upp till 1,2 miljoner ton. Auktionen genomförs 2022 med start för inlagring 2026, och ytterligare auktioner bör genomföras över tid.

Moderaterna avvisar därför regeringens 400 miljoner kronor 2026–2040 till förmån för vår egen större satsning. Energimyndighetens bemyndigande för detta ändamål sexdubblas.

Moderaterna avvisar även regeringens anslag om 10 miljoner kronor per år under perioden 2022–2025 för myndighetens arbete med auktionering, till förmån för en större satsning om 20 miljoner kronor per år under samma tidsperiod. Medlen ska användas till arbetet med de omvända auktionerna för bio-CCS samt till att utveckla styrmedel för infångning av fossila utsläpp (CCS)."

Liberalerna: "Liberalerna avsatser ytterligare 10 miljoner kronor per år till driftstöd för bio-CCS, anslag 1:21, detta för att hantera att fler aktörer än staten deltar som köpare i auktionerna för negativa utsläpp."

1:22 Kompetenslyft för klimatomställningen

Sverigedemokraterna: "Vi vill stryka detta anslag i sin helhet."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna avvisar också regeringens kompetenslyft för klimatomställningen under anslag 1:22 om 100 miljoner kronor årligen."

Liberalerna: "Liberalerna avvisar regeringens aviserade satsning på ett "kompetenslyft", anslag 1:22 med hänvisning till att högskolan redan har uppgiften att utbilda människor för en föränderlig framtid. Besparingen blir 100 miljoner kronor per år i förhållande till regeringens budget."

Nya förslag

Laddinfrastruktur, Sverigedemokraterna: "Anslaget ska användas som stöd till uppsättning av infrastruktur för laddning av elfordon."

Laddinfrastruktur, Moderaterna: För att bidra till omställningen av transportsektorn och få fler att välja elbilar behöver staten, där det är samhällsekonomiskt motiverat, ta ett ansvar för att bygga ut antalet laddstationer för bilar. Moderaterna vill bygga ett nätverk av laddstationer i hela Sverige. Stödet bör samtidigt inte begränsas till enbart batteridrivna bilar.

Teknikutvecklingen är snabb och politiken bör vara neutral inför valet av fossilfria tekniker. Tankinfrastruktur för fordon som drivs av exempelvis vätgas ska också kunna få stöd.

Moderaterna vill också att Sverige tar nästa steg för att ställa om de tunga transporter till fossilfrihet. För att företag ska investera i ellastbilar måste det vara möjligt att ladda dem. Vi vill påbörja en snabb utbyggnad av infrastrukturen för ellastbilar, i ett första steg med fokus på regionala nätverk och sammanhängande stråk mellan Sveriges större städer.

Moderaterna vill att stödet för att ställa om lastbilarna ska vara teknikneutralt. Det ska kunna användas till exempelvis laddstationer för el, elvägar och tankstationer för vätgas.

Moderaterna satsar 1 miljard kronor per år 2022–2024 på fossilfri laddinfrastruktur för bilar och lastbilar under ett nytt anslag – utbyggd laddinfrastruktur.

Fördlingsprojekt Alm och Ask, Sverigedemokraterna: "Detta är ett nytt anslag för främjandet av biologisk mångfald föreslås, i form av åtgärder för att rädda alm och ask och organismer som är beroende av dessa trädarter. Vi anslår 20 miljoner kr årligen för den kommande budgetperioden."

Centrum för genteknik i naturens tjänst, Sverigedemokraterna: "För att kunna utveckla och använda växtförädlingens och genteknikens potential för miljövänliga lösningar och artskydd, samt dedikerad forskning kring genredigering, anslås 10 miljoner kronor per år 2022 och sedan årligen 20 miljoner kronor till upprättandet av ett särskilt centrum för genteknikväxtförädling i naturens tjänst."

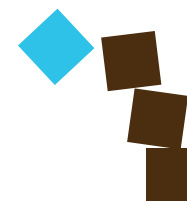
Grönt bränslestöd, Moderaterna: "För att få igång en storskalig inhemsk produktion satsar Moderaterna på ett grönt bränslestöd. Stödet ska kunna användas för forskning, investeringar, demonstrationsprojekt och produktionsstöd för företag som vill utveckla hållbara biobränslen och el- och vätgasteknik till vägtransporter, flyg, elflyg och industrin.

Inom ramen för anslaget finns ett nytt stöd för att öka produktionen av biogas, vilken idag bidrar till att ersätta fossila drivmedel i bland annat transportsektorn, och därmed bidrar till att minska dess utsläpp. Biogas är ett effektivt sätt att nyttja restprodukter och avfall från bland annat jordbruket. För 2022 uppgår biogasstödet till 500 miljoner kronor.

Moderaterna satsar 800 miljoner kronor år 2022 och 900 miljoner kronor per år 2023–2024 på ett grönt bränslestöd under ett nytt anslag – grönt bränslestöd."

Effektiv utsläppsbröms, Kristdemokraterna:

"Kristdemokraterna anslår 1 miljard under 2022, 500 miljoner kronor under 2023 och 100 miljoner kronor under 2024 till ett nytt anslag, Effektiv utsläppsbröms där utsläppsrätter annulleras inom EU-ETS."

Energi

En gammal sanning är att den miljövänligaste och bästa energin är den som inte produceras. All energiproduktion har påverkan på miljön, men omfattningen och arten varierar beroende på energislag.

Många forskare menar att det första steget i en klimatomställning behöver vara att minska energianvändningen. Med lägre energianvändning blir omställningen enklare och snabbare. Sverige går emot denna utveckling

genom att vilja producera mer energi. Exempelvis anser Moderaterna att det kommer att behövas dubbelt så mycket el i framtiden för att producera den vätgas som industrin vill ha när den ska ställa om från fossila bränslen.

Nedan ser du de anslag i regeringens budget för utgiftsområde 21 Energi, i tusental kronor, som den dåvarande oppositionen ville ändra.

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:2 Insatser för energieffektivisering	118 000	0	0	0	-100 000
1:3 Insatser för förnybar energiproduktion	25 000	-25 000	0	-15 000	-25 000
1:4 Energiforskning	1432 723	50 000	250 000	170 000	-200 000
1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter	600 000	0	-600 000	100 000	0
1:7 Energiteknik	1077 600	-578 000	-500 000	0	0
1:9 Avgifter till internationella organisationer	25 328	1 000	0	0	0
1:10 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå	140 000	-140 000	0	-140 000	0
Nytt förslag (SD): Forskningsreaktor	0	150 000	0	0	0
Nytt förslag (L): Insatser för fossilfri energi	0	0	0	0	25 000
Nytt förslag (L): Förberedelser för elflyg	0	0	0	0	20 000
Summa	3 418 651	-542 000	-850 000	115 000	-280 000

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen för Energi användas på följande sätt.

1:2 Energieffektivisering

"Anslaget får användas för utgifter för att utveckla och introducera ny energieffektiv teknik på marknaden samt stöd till energieffektiv teknik.

Anslaget får även användas för utgifter för insatser för informationsspridning, utveckling och spridning av verktyg och metoder samt utredningsinsatser.

Anslaget får användas för utgifter för genomförandet av EU-rättsakter samt annat internationellt samarbete inom energieffektiviseringsområdet och därtill hörande metod-, utvecklings- och utredningsarbete.

Anslaget får även användas för utgifter för utveckling av styrmedel för energieffektivisering."

1:3 Insatser för förnybar energiproduktion

"Anslaget får användas för arbete med informations-, utrednings-, utvärderings- och samordningsinsatser i syfte att underlätta för utvecklingen av förnybar elproduktion.

Anslaget får även användas för utgifter för stöd till länsstyrelser, kommuner och regioner samt fören-

ingar för samordnings- och informationsinsatser. Anslaget får användas för studier av miljöeffekter av etableringar av förnybar elproduktion inklusive utveckling av tekniska och andra lösningar för att underlätta samexistens med övriga samhällsintressen."

1:4 Energiforskning

"Anslaget får användas för utgifter och statsbidrag för forsknings-, utvecklings-, demonstrations- och kommersialiseringsinsatser inom energiområdet.

Anslaget får även användas för utgifter för bidrag för att främja utvecklingen av teknik som baserar sig på förnybara energislag och effektiv energianvändning i industriella processer i försöks- eller fullskaleanläggningar.

Anslaget får även användas för myndighetens arbete med forskningsrelaterade uppgifter, utgifter för utrednings-, utvärderings- och samordningsinsatser inom energiområdet, svenskt och internationellt forsknings- och utvecklingssamarbete samt för att uppfylla Sveriges åtaganden inom ramen för ingångna bilaterala energiforsknings-samarbeten."

1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter

"Anslaget får användas för utgifter för stöd till

publika stationer för snabbaddning av elfordon för tillgänglighet längs större vägar samt infrastruktur för elektrifiering av tunga transporter genom statisk laddning eller tankning.

Anslaget får också användas till utgifter för berörda myndigheters arbete kopplat till stödet."

1:7 Energiteknik

"Anslaget får användas för utgifter för att stimulera spridningen av vissa energitekniska lösningar som bedöms ha positiva effekter på klimatet.

Anslaget får även användas för de administrativa utgifter som detta medför."

1:8 Elberedskap

"Anslaget får användas för utgifter för elberedskap, civilt försvar inom energisektorn, och ersättning för solidaritetsgas som begärs enligt artikel 13 i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 och för dammsäkerhet.

Anslaget får också användas för utgifter för tillsynsuppdrag enligt säkerhetsskyddslagen."

1:9 Avgifter till internationella organisationer

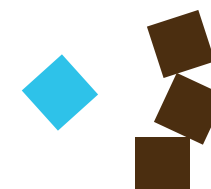
”Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella organisationer samt utgifter för internationellt samarbete inom energiområdet.”

1:10 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå

”Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning, utbildning av och information till energi- och klimatrådgivare.

Anslaget får användas för stöd till lokala och regionala nätverk och samverkansprojekt för att utveckla och sprida erfarenheter om arbetsmetoder, teknik och annan kunskap kring energi- och klimatomställning i t.ex. miljötillsyn, fysisk planering och offentlig upphandling.

Anslaget får användas för att genomföra elektrifieringsstrategin samt utgifter för uppdrag som syftar till att bidra till strategins genomförande.”

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens anslag för 2022.

1:2 Energieffektivisering

Liberalerna: "Slutligen avvisar Liberalerna förslaget att återuppta den ineffektiva satsningen Energisteget. Detta innebär en besparing inom anslag 1:2 om 100 miljoner kronor 2022."

1:3 Insatser för förnybar elproduktion

Sverigedemokraterna: "Anslaget på post 1:3 Insatser för förnybar elproduktion tas bort, vilket syftar till att göra marknadsförutsättningarna mer jämbördiga för olika energislag och med ett fokus mot fossilfrihet."

Kristdemokraterna: "Av prioritetsskäl samt för att neutralisera villkor mellan olika kraftslag minskas anslag 1:3 Insatser för förnybar elproduktion med 15 miljoner kronor."

Liberalerna: Liberalerna avvisar anslaget 1:3 i sin helhet vilket minskar utgifter för området med 25 miljoner. I stället tar Liberalerna fram ett nytt anslag, Insatser för fossilfri energi, och anvisar för detta anslag 25 miljoner kronor. Inom ramen för utgiftsområdet öronmärks 20 miljoner kronor för främjande av synkront infasad fossilfri elproduktion.

1:4 Energiforskning

Sverigedemokraterna: "Vi anser att energiforskningen är viktig för att reducera Sveriges beroende av fossila bränslen och att utveckla den inhemska energiindustrin. Det är därför olyckligt att minska ambitionen. Av den anledningen ökar Sverigedemokraterna anslaget, då vi istället vill öka ambitionen och ge förutsättningar för att kunna forska på alla fossilfria energislag."

Moderaterna: "Anslaget ökas med 250 miljoner kronor från år 2022. Medlen avser öka Energimyndighetens forskningsanslag och därmed möjliggöra forskning och utveckling av nästa generations kärnkraft genom att upprätta minst ett forskningscentrum för kärnkraft vid ett av Sveriges universitet och dels genom att möjliggöra byggandet av minst en forskningsreaktor under kommande mandatperiod."

Kristdemokraterna: "Vi avsätter mer medel till energiforskning än regeringens förslag. Anslag 1:4 Energiforskning tillförs 170 miljoner kronor. De dediceras enligt följande: Kärnkraftsforskning 100 miljoner kronor, fossilfritt flyg 50 miljoner kronor respektive djupgeotermi 20 miljoner kronor."

Liberalerna: "Liberalerna lägger om ett antal satsningar inom anslag 1:4 Energiforskning vilket totalt sett reducerar anslaget med 200 miljoner kr."

1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter

Moderaterna: "Moderaterna omfördelar regeringens satsning om 600 miljoner kronor på infrastruktur för elektrifierade transporter till förmån för nytt anslag under utgiftsområde 20, Stöd till laddstationer för bilar och lastbilar. Moderaterna minskar anslaget 1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter med 600 miljoner kronor år 2022."

Kristdemokraterna: "För att möjliggöra en högre ambitionsnivå avseende utbyggnad av laddstolpar för elfordon samt infrastruktur för elektrifierade tunga fordon utökar vi anslag 1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter med 100 miljoner kronor."

1:7 Energiteknik

Sverigedemokraterna: "Anslaget för energiteknik får användas för utgifter för att stimulera spridningen av vissa energitekniska lösningar, vilka uteslutande har varit solceller, energilager och biogas.

Åtgärder som har varit ineffektiva och som huvudsakligen subventionerat elproduktion som producerar elenergi vid tidpunkter då Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Anslaget minskas därför till att endast innefatta stöd för biogas.

Behålla satsning på biogasstöd, men slopa för solceller och batterier. Dagens investeringsstöd för installation av solceller kan på goda grunder ifrågasättas då solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter då Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Därför minskar vi anslaget 1:7 Energiteknik.”

Moderaterna: ”Moderaterna omfördelar regeringens satsning om 500 miljoner kronor 2022, 700 miljoner 2023 och 700 miljoner kronor 2024 på biogasstöd till förmån för nytt anslag under utgiftsområde 20 – Grönt bränslestöd. Moderaterna minskar anslaget Energiteknik 1:7 med 500 miljoner kronor 2022, 700 miljoner kronor 2023 och 700 miljoner kronor 2024..”

1:9 Avgifter till internationella organisationer

Sverigedemokraterna: ”Sverige bör ansluta sig till GIF, Generation IV Forum, med målsättningen att utveckla framtidens kärnkraftsteknik. För detta ändamål utökas anslaget med 1 miljon kronor.”

1:10 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå

Sverigedemokraterna: ”Anslaget avser statsbidrag till kommuner för energi- och klimatrådgivning samt stöd som kan delas ut till projekt inom samma område. Anslaget har en väldigt låg effektivitet i arbetet för att nå fossilfrihet och där flera tveksamma projekt finansierats under tidigare perioder. Förslaget är att anslaget tas bort helt.

Kristdemokraterna: ”Till förmån för andra satsningar, och med hänvisning till att anslaget kostnadseffektivitet kan ifrågasättas, avvisar vi regeringens förslag till anslag 1:10 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m. och minskar detta med 140 miljoner kronor.”

Nya förslag

Forskningsreaktor (Sverigedemokraterna):

”Medel anslås för både forskning och utveckling samt uppförande av en svensk forskningsreaktor. Anslaget storlek bygger på den skrivelse som överlämnades till Vetenskapsrådet och Kungliga Vetenskapsakademien där budget var satt till drygt 1,5 mdkr under perioden 2013–2023. För att med god marginal inte underskatta kostnaden så anslås 150 miljoner kronor årligen för detta från och med år 2022.”

Insatser för fossilfri energi (Liberalerna): ”Liberalerna avvisar anslaget 1:3 i sin helhet vilket minskar utgifter för området med 25 miljoner. I stället tar Liberalerna fram ett nytt anslag, Insatser för fossilfri energi, och anvisar för detta anslag 25 miljoner kronor. Inom ramen för utgiftsområdet öronmärks 20 miljoner kronor för främjande av synkront infasad fossilfri elproduktion.”

Förberedelser för elflyg (Liberalerna): ”Liberalerna anslår 20 miljoner kronor 2022 i ett nytt anslag för att förbereda landets flygplatser för de betydande effektuttag som kommer att bli aktuella när elflyg ska laddas.”

Räntefria lån för expansion av elnät utifrån prognos (Liberalerna): ”Liberalerna föreslår också ett system med räntefria lån för att bygga ut elnäten proaktivt, detta belastar det nya anslaget till ett belopp om 15 miljoner kronor 2022.”

Kommunikationer

Transporter av olika slag har stor påverkan på klimatet och miljön i övrigt. Nedan ser du de anslag i regeringens budget för utgiftsområde 22 Kommunikationer, som har direkt miljöpåverkan och som den dåvarande oppositionen ville ändra.

Utgiftsområdet domineras av anslagen till infrastruktur (1:1 och 1:2), men de flesta ändringsförslag sker tidigare i processen genom arbetet med andra propositioner, främst infrastrukturpropositionen. Siffrorna avser tusental kronor.

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	31 929 785	500 000	0	10 000	30 400
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	30 402 263	500 000	525 000	355 000	683 000
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	128 813	250 000	59 000	100 000	0
1:16 Internationell tågtrafik	45 000	-45 000	0	-45 000	0
1:18 Bidrag för upprätthållandet av kollektivtrafik	1 000 000	0	500 000	0	0
Nytt förslag (SD): Näringslivspott för järnvägsanslutningar till industrier	0	50 000	0	0	0
Nytt förslag (SD): Näringslivspott för väganslutningar till industrier	0	250 000	0	0	0
Nytt förslag (KD): Stöd för utbyggd infrastruktur el-flyg	0	0	0	100 000	0
Summa	63 505 861	1 505 000	1 084 000	520 000	713 400

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen för Kommunikationer användas på följande sätt.

1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur

Anslaget syftar till att utveckla infrastrukturen. I propositionen inleds det med en lång anvisning som inleds: "Långsiktig infrastrukturplanering för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart,

- utbetalning av medel från Kammarkollegiet till andra myndigheter för rättegångskostnader m.m.,
- investeringar i statliga vägar och järnvägar, stora och strategiska farleder och slussar,
- investeringar i isbrytarflottan,
- ränta och amortering på upptagna lån för infrastrukturprojekt,"

För att läsa hela anvisningen, se [propositionen](#) (sid 41).

1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Anslaget avser skötsel och underhåll av den infrastruktur som redan finns. Även denna inleds med en lång anvisning som inleds:

"Anslaget får användas till utgifter för:

- trafikledning, drift, underhåll och bärighetsåtgärder på statliga vägar och järnvägar,
- bidrag till anläggningar i anslutning till det kapillära bannätet i enlighet med tidigare riksdagsbeslut,
- statsbidrag till drift av enskilda vägar,
- ersättning för eftersök av vilt som varit inblandat i sammanstötning med motorfordon eller spårbundna fordon liksom Polismyndighetens administrations- och fakturahanteringsutgifter för detta,"

Se [propositionen](#) (sid 52).

1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser

"Anslaget får användas för utgifter för att finansiera delar av driftunderskott vid kommunala och privata flygplatser som trafikeras av flyglinjer som upphandlas av staten.

Anslaget får vidare användas för utgifter för att upprätthålla beredskap för samhällsviktiga transporter på vissa flygplatser.

Anslaget får därutöver användas för ersättning till utförare av flygtrafiktjänst för flygningar där avgift inte får tas ut."

1:16 Internationell tågtrafik

"Anslaget får användas för utgifter för av staten upphandlad tågtrafik från Sverige till destinationer i andra länder. Anslaget får även användas för utgifter för förberedande utredningar inför upphandling, för utgifter för tillfällig juridisk, ekonomisk eller annan expertis vid ingående av nya avtal samt för förvaltningsutgifter som är direkt hänförliga till sådana avtal."

1:18 Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik

"Anslaget får användas för statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter, som ersättning för minskade biljettintäkter till följd av utbrottet av det nya coronaviruset. Fördelningen av ersättningen ska ske baserat på biljettintäkternas storlek i respektive region."

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens anslag för 2022.

1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur

Sverigedemokraterna: "Av de totala budgetmedlen på denna post ska 1450 miljoner tas från Stadsmiljöavtalen under 2022 och 1000 miljoner från 2023 respektive 2024 och fördelas till andra satsningar.

De anslagna medlen ska fördelas enligt följande: För 2022 ska 975 miljoner användas till tidigare-lägganden vad avser projektering och byggnation ny järnväg. 645 miljoner ska användas till utbyggnad och nybyggnation av det statligt ägda vägnätet.

Utöver ovan nämnda medel som anslås till utbyggnad och nybyggnation av vägar så ska 300 miljoner gå till etablerandet av tio kontrollplatser för tung trafik, 20 miljoner för installerandet av cabotagekontroller, samt 10 miljoner för kulturskyltning längs med våra vägar."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna föreslår 10 miljoner årligen för att öka säkerheten vid järnvägsstationer under anslag 1:1."

Liberalerna: "Inom området aviserar Liberalerna en satsning om 30 miljoner kronor 2022 på att

anpassa vägnätet för längre lastbilar. Satsningen belastar anslag 1:1."

1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Sverigedemokraterna: De anslagna underhållsmedlen ska fördelas enligt nedan: 250 miljoner under 2022, till ökat underhåll av järnväg, och 250 miljoner till underhåll av det statliga vägnätet.

Moderaterna: "Moderaterna avvisar regeringens förslag om 750 miljoner kronor till anslaget till förmån för Moderaternas höjning av anslaget för vägunderhåll med 1000 miljoner kronor för år 2022.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om 1000 miljoner till järnvägsunderhåll till förmån för Moderaternas förslag om 1250 miljoner kronor. Därutöver tillför Moderaterna 25 miljoner kronor per år från och med år 2022 för eftersök av vilt. Moderaterna satsar 150 miljoner per år från och med år 2023 i bidrag till enskilda vägar."

Kristdemokraterna: Kristdemokraterna stärker anslaget för 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur med att öka vägunderhållet med 1,5 miljarder kronor under 2022 och 2 miljarder kronor både under 2023 och 2024. Bidraget för drift av enskilda vägar ökar med 125 miljoner kro-

nor under 2022, 130 miljoner kronor under 2023 och 210 miljoner kronor under 2024. För bärighet och tjälsäkring avsätter Kristdemokraterna 130 miljoner kronor under 2022, 140 miljoner kronor under 2023 och 220 miljoner kronor under 2024.

Vi avstår regeringens årliga miljökompensation om 400 miljoner kronor till järnvägen och den engångssatsning om en miljard för ökat underhåll av järnvägen under 2022. I enlighet med de prioriteringar vi gör i anslutning till infrastrukturpropositionen avstår vi också den omfördelning regeringen gör gentemot järnvägsunderhållet.

Anslaget 1:2 ökar sammantaget med 355 miljoner kronor år 2022, 750 miljoner kronor år 2023 och 30 miljoner kronor år 2024."

Liberalerna: "Det behövs en insats för att förbättra standarden på vägar där hastighetsbegränsningen av trafiksäkerhetsskäl har behövt sänkas från 90 till 80 km/h. Liberalerna aviserar 683 miljoner kronor på anslag 1:2 under 2022 för detta ändamål."

1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser

Sverigedemokraterna: "För att förhindra en nedläggning av flera regionala flygplatser behövs ett riktat stöd till dessa. Samtliga regionala flygplatser behöver få status som beredskapsflygplatser och

flygplatsernas huvudmän behöver kompenseras ekonomiskt för den jourverksamhet de redan bedriver. Därför behövs ett stöd till driften av regionala flygplatser införs. 250 miljoner kronor anslås till detta under 2022 och för de kommande åren under budgetperioden.”

Moderaterna: ”De ickestatliga flygplatserna med reguljär flygtrafik är centralt för tillväxt och att hela Sverige ska leva. Redan innan coronakrisen kämpade dessa flygplatser med ekonomiska underskott.

Regeringen har agerat rent konfrontativt gentemot de icke statliga flygplatserna med stöd som varit för litet och för sent. Beskedet om Bromma flygplats förtida nedläggning understryker bilden av en flygfientlig regering. Detta är en politik som direkt hotar de regionala flygplatsernas överlevnad.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om 41 miljoner kronor till anslaget till förmån för Moderaternas höjning av anslaget med 100 miljoner till de regionala flygplatserna.”

Kristdemokraterna: ”För att stödja de icke-statliga flygplatserna avsätter Kristdemokraterna 100 miljoner kronor år 2021 och 2022 under anslag 1:6.”

1:16 Internationell tågtrafik

Sverigedemokraterna: ”I dagsläget är det fel att satsa på nattåg till Europa när behovet är avsevärt större i vårt eget land. Det är bättre att dessa medel kommer hundratusentals pendlare tillgodo

än en liten klick människor som vill turista med nattåg i utlandet. Således avvisas regeringens budgetförslag för hela budgetperioden.”

Kristdemokraterna: Ingen tydlig motivering i anslagsmotionen.

1:17 Upprätthållande av kollektivtrafik

Moderaterna: ”Den regionala kollektivtrafiken har drabbats mycket hårt av krisen. Antalet resenärer har minskat och kraven från Folkhälsomyndigheten om distansering har inneburit bibehållen turtäthet. Moderaterna anser att kollektivtrafiken är viktig för jobb, sysselsättning och miljö. Alternativen för regionerna att kunna kompensera för bortfallet är minskad turtäthet eller kraftigt höjda biljettpriser. Samtliga dessa alternativ vore skadligt för svensk ekonomi i behov av en rejäl återstart efter krisen. Moderaterna avvisar regeringens satsning på 1000 miljoner kronor till stöd för till kollektivtrafiken till förmån för Moderaternas förslag om 1500 miljoner kronor för år 2022.

Nya förslag

Näringslivspott för järnvägsanslutningar till industrier (Sverigedemokraterna): ”En näringslivspott för investeringar ska införas utöver den ordinarie budgetramen. Näringslivspotten, som Trafikverket ges mandat att disponera, syftar till att nyttjas för att bygga järnvägsanslutningar till nya och etablerade industrier/lagerhållare. För ändamålet anslås 50 miljoner kronor per år under budgetperioden.”

Näringslivspott för järnvägsanslutningar till industrier (Sverigedemokraterna): ”En nyinrättad pott för företag och kommuner att ansöka om medel ur föreslås, i syfte att underlätta nyetablering av till exempel industrier, lager etc. Detta för att bidra till att sänka kostnaderna för nyetableringar. Infrastrukturen till nya anläggningar utgör en icke obetydlig andel av investeringskostnaden och genom detta stöd är målsättningen att underlätta för nyetableringar. 250 miljoner kronor anslås för detta ändamål för 2022, 2023 respektive 2024.”

Bidrag till underhåll av enskilda vägar

(Sverigedemokraterna): ”Enskilda vägghuvudmän har möjlighet att söka bidrag från Trafikverket för underhåll av sina vägar, men dessa anslag räcker inte till att täcka behovet. Förutom att vägarna utnyttjas av de boende, används de till exempel av hemtjänst och räddningstjänst. Vi ser ett starkt behov av ökat stöd till de enskilda vägarna och anslår 50 miljoner kronor per år för ändamålet.”

Stöd för utbyggd infrastruktur el-flyg

(Kristdemokraterna): ”Till stöd för utbyggnaden av infrastruktur till det kommande elflyget avsätter Kristdemokraterna 100 miljoner kronor årligen under ett nytt anslag.”

Areella näringar mm

Utgiftsområde 23 är brett och spänner över jordbruk, skogsbruk, fiske, livsmedel och landsbygds politik. Beröringspunkterna med klimat- och miljöpolitiken är många, men antalet ändringsförslag från oppositionen var ändå få. En stor del av anslagen finansieras via EU-medel inom ramen för till exempel landsbygdsprogrammet, vilket gör att inriktning för anslagen också avgörs på EU-nivå

Anslag	Budget	SD	M	KD	L
1:1 Skogsstyrelsen	622 925	0	40 000	-88 600	-1 000
1:2 Insatser för skogsbruket	1 066 073	50 000	-360 000	-620 000	0
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 783 297	0	0	14 000	0
Nytt förslag (SD): Växtförädling	0	10 000	0	0	0
Nytt förslag (SD): Projekt Grogrund	0	10 000	0	0	0
Nytt förslag (SD): Uppföljning biologiska bekämpningsmedels spridning	0	5 000	0	0	0
Nytt förslag (SD): Nationella livsmedelsstrategin	0	900 000	0	0	0
Nytt förslag (L): Subvention till fossilfria bränslen	0	0	0	0	150 000
Summa	5 472 295	975 000	-320 000	-694 600	149 000

Så skulle anslagen användas

Enligt regeringens budget för 2022 skulle anslagen inom utgiftsområde 23 Areella näringar mm användas på följande sätt.

1:1 Skogsstyrelsen

”Anslaget får användas för Skogsstyrelsens förvaltningsutgifter.”

1:2 Insatser för skogsbruket

”Anslaget får användas för utgifter för stöd till vissa åtgärder inom skogsbruket och finansierar natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket och åtgärder för att anlägga och vårda ädellövskog.

Anslaget får användas för att täcka utgifter för biotopskydd och naturvårdsavtal.

Anslaget får användas för utgifter för att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogsträdsförädling. Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen. Anslaget får användas till att stödja skogsägare som har drabbats av skogsbränderna 2018.”

1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

”Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med

landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren 2021 och 2022.

Anslaget får användas för utgifter för delar av det attesterande organets (Ekonomistyrningsverket) utgifter för revision av jordbruksfonderna för programperioden 2014–2020.

Anslaget får användas för utgifter för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige.

Anslaget får även användas för statsbidrag till kommuner med geografiska och demografiska utmaningar.

Anslaget får även användas för utgifter för medfinansiering av EU:s program för stöd till biodling för perioden 2020–2022.

Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020.

Anslaget får användas för utgifter för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige efter granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder, EU:s fiskefond, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

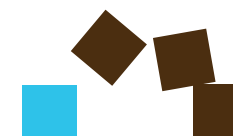
Vidare får anslaget användas för eventuella ränteutgifter, rättegångskostnader, revisions- och

kontrollutgifter förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den Europeiska unionen.

Anslaget får även användas för utgifter för skadestånd.

Dessutom får anslaget belastas med tekniska utgifter för offentlig lagring i den mån som ersättning inte erhålls från EU-budgeten.

Anslaget får även användas för utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare som drabbats av torkan 2018.”

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens anslag för 2022.

1:1 Skogsstyrelsen

Moderaterna: "Enligt Skogsstyrelsen är skötseln av formellt skyddade områden eftersatt. Moderaterna anser att staten i högre grad bör sköta befintliga skyddade områden, och i mindre grad bör skydda nya områden.

Moderaterna satsar därför 60 miljoner kronor per år 2022–2024 på förvaltning och naturvårdande skötsel i formellt skyddade områden.

Moderaterna vill att produktion i skogen ska öka för att snabba på omställningen till en cirkulär bioekonomi. Skogsstyrelsens samverkansprocess har tagit fram 88 åtgärder för att öka skogsproduktionen. Moderaterna vill ge myndigheten i uppdrag att genomföra en rådgivningskampanj mot landets skogsbrukare för att öka tillväxten i skogen.

Kampanjen bör beröra ämnen som att minska skogsskador, bättre plantmaterial samt vanliga skogsvårdsåtgärder, och syfta till att öka aktiviteten hos de privata skogsägarna särskilt de som är inaktiva. Moderaterna satsar 20 miljoner kronor per år 2022–2024.

Moderaterna invänder mot att regeringen avsätter medel i budgeten för förslag från skogsutredningen som ännu inte lämnats till riksdagen och där detaljerna kring genomförandet är högst oklara. Moderaterna avvisar därför regeringens förslag om anslagsökning med 40 miljoner kronor 2022–2024 för åtgärder som relaterar till skogsutredningen."

Kristdemokraterna: "Kristdemokraterna avsätter ytterligare 10 miljoner under 2023 och 2024 för att bekämpa skogsskador från vilt, insekter och väder. En minskning med 20 miljoner på Skogsstyrelsens förvaltningsanslag föreslås i enlighet med tidigare avvägning från budgetpropositionen 2020.

Kristdemokraterna säger nej till regeringens satsningar på laserskanning av skogs- och miljödata, vilket innebär besparingar på 12 miljoner.

Kristdemokraterna säger också nej till regeringens flytt av medel från sakanslag till förvaltning motsvarande 18 miljoner kronor 2022–2024.

Kristdemokraterna avböjer den höjning av förvaltningsanslaget till Skogsstyrelsen som avser administration av Skogsutredningen motsvarande 40 miljoner kronor årligen. Sammantaget innebär detta en minskning av anslaget 1:1 Skogsstyrelsen med 89 mkr 2022, 80 mkr 2023 och 70 mkr 2024."

Liberalerna: "I syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen föreslår Liberalerna slutligen att den årliga schablonmässiga pris- och löneomräkningen reduceras med 20 procent på vissa myndigheter. Detta påverkar anslagen 1:1, 1:3, 1:4, 1:8, 1:14 och 1:23."

1:2 Insatser för skogsbruket

Sverigedemokraterna: "En ökning av anslaget med 50 miljoner kronor per år under den kommande budgetperioden föreslås. Främsta skälet till ökningen är att öka Skogsstyrelsens insatser för att främja ett tillväxtfrämjande och aktivt skogsbruk där så är lämpligt.

Moderaterna: "Regeringen föreslår ökade medel om 770 miljoner kronor för åtgärder som relaterar till skogsutredningen. Av dessa utgör intrångsersättning till markägare som nekas tillstånd vid avverkning av fjällnära skog 410 miljoner för 2022 (samt samma beräknade belopp 2023–2027) och övriga åtgärder som relaterar till skogsutredningen 360 miljoner kronor för 2022 (samt samma beräknade belopp 2023–2027).

Moderaterna anser att medlen för intrångsersättning är nödvändiga för att staten ska kunna ge ersättning vid nekad avverkning i det fjällnära

området. Vi anser dock inte, av skäl som framförts ovan, att medel för övriga åtgärder relaterade till skogsutredningen ska anslås innan dessa förslag behandlats av riksdagen.

Moderaterna avvisar därför regeringens förslag om anslagsökning med 360 miljoner kronor år 2022 (samt de beräknade beloppen för 2024–2027) för åtgärder som relaterar till skogsutredningen.”

Kristdemokraterna: ”Under anslag 1:2 Insatser för skogsbruket avsätter regeringen ytterligare medel till ”gröna naturnära jobb” motsvarande 68 mkr 2022, Kristdemokraterna motsätter sig även denna prioritering.

Kristdemokraterna motsätter sig också de åtgärder relaterade till Skogsutredningen motsvarande 770 miljoner kronor som avsätts under anslaget. Kristdemokraterna avsätter också en kraftsamling för kunskapsspridning och rådgivning om ökad tillväxt i våra skogar motsvarande 20 miljoner kronor årligen.

Kristdemokraterna avböjer de 2 miljoner som avsatts för bidrag till Trästad Sverige. För att stärka skötseln av naturreservat avsätter Kristdemokraterna 200 miljoner kronor under 2023 och 2024. Totalt avsätter Kristdemokraterna under anslag Insatser för skogsbruket motsvarande 620 miljoner kronor under 2023, 550 miljoner kronor under 2024 och 750 miljoner kronor under 2024.”

1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Kristdemokraterna: ”Vi restaurerar också Norrlandsstödet till den nivå som gällde innan regeringen drog ned stödet 2020. Det innebär en höjning av stödet under anslag 1:17 med 14 miljoner kronor årligen.”

Nya förslag

Växtförädling (Sverigedemokraterna): ”Anslaget ska finansiera framtagandet av växter för nordiska förhållanden genom ett nordiskt public private partnership-projekt för prebreeding, däribland metodutveckling för genomredigering.”

Åkermarksinventering (Sverigedemokraterna): ”Anslaget ska användas till att övervaka viktiga miljö- och odlingsparametrar i den intensivt brukade jordbruksmarken.”

Sekretariat för synkronisering av forskning och behov (Sverigedemokraterna): ”Sekretariatet ska löpande tillgängliggöra nya forskningsrön och tekniker för rådgivare inom lantbruket. Det ska även aktivt fånga upp behov i lantbruksnäringen och kanalisera dessa till forskarsamhället.”

Miljöprövningsdelegation för tillståndsprövningar (Sverigedemokraterna): ”Miljöprövningsdelegationen ska med djupare kännedom om jordbrukets förutsättningar garantera rimliga avvägningar, proportionerliga beslut och lika behandling.”

Projekt Grogrund (Sverigedemokraterna): ”10 miljoner kronor årligen extra anslås för att säkerställa en tillräcklig budget för SLU Grogrundns växtförädlingsprojekt för svenska förhållanden.”

Uppföljning biologiska bekämpningsmedels spridning (Sverigedemokraterna): ”5 miljoner kronor årligen anslås för att övervaka spridning och effekter av organismer som har använts som biologiska bekämpningsmedel.”

Nationella livsmedelsstrategin (Sverigedemokraterna): ”För att kompensera jordbruket för det minskade EU-bidraget till och för att uppfylla livsmedelsstrategins mål anslås 900 miljoner kronor per år.”

Inrättande av Jakt- och viltvårdsmyndighet (Kristdemokraterna): ”För att inrätta en Jakt- och viltvårdsmyndighet avsätter Kristdemokraterna 50 miljoner kronor årligen under ett nytt anslag”

Subvention till fossilfria drivmedel, Liberalerna: ”Inom de areella näringarna, såväl som i samhället i stort, behöver vi ställa om från fossila till fossilfria bränslen. Detta gäller även jordbruket. Liberalerna föreslår därför att en subvention till fossilfria bränslen införs för de gröna näringarna. Subventionen motsvaras av en utfasning av den nuvarande subventionen på diesel. På området föreslås en subvention av fossilfria bränslen motsvarande 150 miljoner kronor, detta innebär en ökning av ett nytt anslag inom utgiftsområdet.”

Skatter

Skatter är viktiga och effektiva styrmedel för att påverka val, konsumtion och beteenden hos både företag och enskilda. En bärande princip i svenska och internationell miljöpolitik är *"polluter pays principle"*, att förorenare ska betala för den skada som beteendet orsakar.

Lägre skatt innebär oftast större förbrukning och större miljöpåverkan. Exempelvis räknar forskare med att ett sänkt pris med tio procent, dvs två

kronor, på bensin och diesel, på sikt leder till att efterfrågan ökar med sju procent. Det motsvarar en ökning med cirka en miljon ton koldioxid per år.⁷

I tabellen kan du se vilka skatter den nya regeringen ville förändra i statens budget enligt sina motioner hösten 2021. Liksom tidigare avser beloppen förändring i tusental kronor.

Skatt	SD	M	KD	L
Skatt på förbränning av avfall sänks eller tas bort	-510 000	-370 000	-108 000	0
Skatt på plastpåsar sänks eller tas bort	-370 000	0	-500 000	-300 000
Flygskatt sänks eller tas bort	-700 000	0	-700 000	0
Kemikalieskatt sänks eller tas bort	-1 880 000	0	0	0
Energiskatt på biodrivmedel mm höjs	2 960 000	0	0	0
Bensin- och dieselskatt sänks	-1 350 000	-7 200 000	0	0
Dieselskatt jordbruk höjs	0	0	0	150 000
Milersättning reseavdrag mm höjs	-1 500 000	0	-200 000	0
Förmånsbeskattning av tjänstebil ökas	-10 000	0	0	0
Cykelförmån upphävs	0	90 000	0	90 000
Höjd moms på reparationer	0	70 000	0	0
Skatt för elbussar sänks	0	0	0	-15 000
Koldioxidskatt på torv för odling	0	0	0	240 000
Summa	-3 360 000	-7 410 000	-1 508 000	165 000

Så ville oppositionen ändra

Så här ville den dåvarande oppositionen ändra i regeringens skatter för 2022.

Skatt på avfallsförbränning

Sverigedemokraterna: "Sverigedemokraterna motsätter sig en skatt på avfallsförbränning, främst för att den inte på vare sig ett kostnads-effektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering. Skatter på avfallsförbränning har inte gett de effekter som varit önskvärda utan i praktiken endast renderat i ytterligare en pålaga på hushållen.

Den utredning som tidigare lagts fram i frågan avstyrkte också förslaget om att införa denna skatt, samtidigt som samtliga berörda myndigheter också avstyrkte det, liksom Sveriges kommuner och landsting.

Denna skatt försämrar lönsamheten för de verk som eldar avfall och där regeringens skattepolitik redan har haft en mycket negativ inverkan på konkurrenskraften för kraftvärmen i Sverige. Den föreslagna skatten bör därmed avskaffas."

Moderaterna: "Avfallsförbränningskatten tas bort för att underlätta lokal energiproduktion från och med 1 juli 2022. Kraft- och fjärrvärmen har en viktig och ofta underskattad roll för vårt energisystem.

Användningen av biobränslen och avfallsförbränning ger betydande miljöfördelar men det är också ett planerbart kraftslag. Kraftvärmens "följsamhet" med förbrukningen är viktig för att bidra med mest värme och el när behoven i landet är som störst. Kraft- och fjärrvärmen möter flera utmaningar. Byggreglerna har länge gynnat andra tekniker, men har nyligen ändrats. Regeringen och deras stödpartier har infört skatt på lokal elproduktion som fått negativa effekter.

Skatteverket konstaterar i deras utvärdering av avfallsförbränningskatten att "skatten inte styr verkningsfullt mot de mål som motiverar skatten". Exempelvis har skatten på avfallsförbränning fått till effekt att kraftverk som sorterar ut och materialåtervinner mer material för att försöka göra en större miljönytta får en högre skatt. Denna anser Moderaterna bör tas bort."

Kristdemokraterna: "Avfallsförbränningskatten missar sitt miljöfrämjande syfte – följderna blir att kraftvärmesektorn försvagas och energiförsörjningen blir mer sårbar. Kristdemokraterna föreslår att skatten sänks. Regeringen föreslår nu dessutom en indexering av avfallsförbränningskatten. Att automatiskt höja en skatt innan tillämpningsproblemen är lösta och som riskerar försvaga kraftvärmesektorn är inte lämpligt och avvisas av Kristdemokraterna."

Skatt på plastpåsar

Sverigedemokraterna: "Sverigedemokraterna var kritiska mot plastpåseskatten vid införandet i maj 2020. Kritiken bestod främst av att skatten inte innebär någon miljönytta – svenska plastpåsar återvinns till ny plast och/eller energi och en utfasning av dem innebär således ingen minskad miljö- eller klimatpåverkan. Sedan skatten infördes har det skett en kraftig minskning av beskattade plastbäckassar, och parallellt en ökning av icke-beskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt.

När regeringen införde skatten hävdades vidare att intäkterna skulle gå till att rensa upp i naturen, även här får regeringen bakläxa efter att det visat sig att skatteutfallet är långt från prognosen. Sverigedemokraterna föreslår därför att skatten avskaffas."

Kristdemokraterna: Ingen motivering i budgetmotionen.

Liberalerna: "Den skatt på plastpåsar som regeringen har infört är ett misslyckande. Liberalerna har länge argumenterat för en skatt på jungfrulig plast från fossil olja. Men en mycket stor del av plastpåsar som före skattens införande användes som i Sverige producerades av återvunnen plast. Efter skattens införande har dock

försäljningen av soppor i plast på rulle – som inte beskattas – ökat kraftigt. Dessa importeras vanligen och är i stor utsträckning tillverkade av just jungfrulig plast från olja. Liberalerna föreslår att skatten avskaffas.”

Flygskatt

Sverigedemokraterna: ”Under coronapandemin har branschen drabbats hårt, vilket bland annat har resulterat i att staten behövt delta i en rekapi-talisering av SAS AB och Swedavia AB under 2020 – en nödvändig åtgärd. Den svenska flygindustrin behöver dock förutsättningar för att överleva och utvecklas på lång sikt, vilket försvåras av reger-ingens otydliga hållning och tvära kast om framti-dens flyg.

För att detta ska kunna uppnås i en bransch som kännetecknas av långsiktiga och kostsamma in-vesteringar måste det råda absolut klarhet om att svensk flygindustri ska konkurrera på marknads-mässiga villkor. Av denna anledning anser Sveri-gedemokraterna att flygskatten ska avskaffas.”

Kristdemokraterna: ”Regeringen spår att det dröjer till 2022 innan flygbranschen återhämtat sig till 2019 års nivåer. Flygbranschen bedömer att det kommer ta ännu längre tid – till 2025. För att stöd-ja flygnärings återhämtning i spåren av pande-min tar Kristdemokraterna därför bort flygskatten under nästa år.”

Kemikalieskatt

Sverigedemokraterna: ”Den så kallade kemikalie-skatten, det vill säga den särskilda punktskatten på elektronikprodukter, ska avskaffas. Undersök-ningar visar att kemikalieskatten har slagit hårt mot svensk handel. Kemikalieskatten har medfört att var tionde köp har flyttats från svenska buti-ker till utländska hemsidor. Kemikalieskatten är alltså skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige. Företagens anpassning till det nya läget har medfört att de har förflyttat delar av sin verksamhet bort från Sverige, färre svenska arbetstillfällen och i förlängningen till mindre resurser till offentlig sektor.”

Energiskatt på biodrivmedel

Sverigedemokraterna: ”Sverigedemokraterna förespråkar en lägre reduktionsplikt, 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, jämfört med regeringens 26 procent för diesel och 6 procent för bensin. Detta banar väg för ett starkare miljöfokus med högre krav, så att man kan fortsätta att an-vända inhemskt producerade biodrivmedel med hög miljöprestanda, medan miljömässigt sämre, importerade alternativ kan exkluderas från den svenska drivmedelsmarknaden. Samtidigt slopas samtliga skattenedsättningar för biodrivmedel och beskattningen för diesel miljöklass 1 och diesel miljöklass 3 likställs.”

Bensin- och dieselskatt

Sverigedemokraterna: ”Den nuvarande regeringen ökar bensinpriset varje år genom en indexering, baserad enbart på konsumentprisindex med ett påslag på två procentenheter. Den sammantagna effekten av detta, även om regeringen tidigare kompenserat med en mindre för föregående år, är att bensin- och dieselpriiser byggs upp till skyhöga nivåer. Detta drabbar givetvis dem som har långt att pendla till jobbat och dem som bor utanför tätort utan rimliga kollektiva transportsätt. Effek-ten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper, vilket innebär att bilen allt mer blir till en klassfråga.

Sverigedemokraterna inser att stora delar av befolkningen är beroende av bilen samt att det måste finnas möjligheter att fortsatt använda bilen och motsätter sig därför varje höjning av skatten på bensin och diesel under budgetperioden.”

Moderaterna: ”Energiskatten på bensin och diesel sänks med 7,2 miljarder kronor så att det blir en krona per liter billigare att tanka. Det är inte rätt-vist att den som bor på landsbygden ska dra ett tyngre lass för klimatomställningen än den som bor i storstan. I dag läggs en allt för stor börda på dem som är beroende av bilen för att färdas i vardagen. Vissa tar tunnelbanan till jobbet – andra bilen. Om Sverige ska hålla ihop måste alla ha råd att transportera sig till jobb, familj, vänner och fri-tidsaktiviteter. Moderaterna sänker därför skatten på drivmedel.”

Dieselskatt jordbruk

Liberalerna: "Lantbruket, skogsbruket och fisket får idag en skatteåterbäring som är baserad på hur mycket diesel som används i verksamheten. Liberalerna kan se skäl att stötta de gröna näringarna, inte minst ur ett beredskapsperspektiv. Men vi anser att det är principiellt helt felaktigt att basera stödet på konsumtionen av fossila bränslen och därmed indirekt på hur stora koldioxidutsläpp man gör i sin verksamhet. Subventionen måste tas bort. Vi sänker subventionen successivt och anvisar samtidigt medel för att gynna en övergång till fossilfria drivmedel. För näringarna blir denna gröna växling kostnadsneutral."

Milersättning reseavdrag

Sverigedemokraterna: Milersättningen ska höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Skattefri milersättning för privat bil i tjänsten ligger för närvarande på 18,50 kronor per mil. Denna ersättning avser att täcka kostnader för bensin och andra drivmedel, slitage, underhåll och service. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då det ökade med femtio öre. Inflationen har sedan dess urholkat beloppet med mer än 10%. Dessutom har skatten på drivmedel ökat betydligt, vilket sammantaget innebär att milersättningen har urholkats över tid. Löntagare med stora avstånd till arbetsplatsen bör nu kompenseras för detta genom en avvägd höjning av milersättningen."

Kristdemokraterna: "I många lands- och glesbygdsområden är avstånden stora och tillgången till kollektivtrafik knapp. I dessa områden är möjligheten att ta bilen till jobbet viktig. Därför satsar Kristdemokraterna 200 miljoner kronor per år på att höja milersättningen i reseavdraget till 20 kronor. Samtidigt höjer vi taket för avdragsgränsen till 13 000 kronor, för att särskilt rikta oss till den grupp som har långa pendlingsavstånd."

Förmånsbeskattning av tjänstebil

Sverigedemokraterna: "Förmånsbeskattningen av tjänstebil ska inte uppjusteras. En del arbetsgivare erbjuder anställda möjligheten att växla lön mot tjänstebil, vilket innebär att bilen leasas av arbetsgivaren mot att arbetstagaren får lägre lön. Därefter förmånsbeskattas arbetstagaren för bilen som löneförmån.

Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt. Sverigedemokraternas förslag är att förmånsvärdet inte ska uppjusteras."

Koldioxidskatt på torv för odling

Liberalerna: "Brytningen av torv, vårt enda inhemska fossila bränsle, måste fasas ut. Liberalerna inför genom denna budget koldioxidskatt på torv som används för icke-energiändamål. Det handlar framförallt om odlingstorv, en produkt som har växt kraftigt på senare år.

Torv som blir jord släpper ifrån sig stora mängder koldioxid de första tio åren. Hade torven legat kvar i den utdikade marken hade processen gått betydligt långsammare. Om marken återvätas kan utsläppet stoppas helt.

Mängden torv som används för energiändamål minskar snabbt. Det stigande priset på utsläppsrätter inom EU-ETS har avsedd effekt. Därför avvaktar vi med att utvidga koldioxidbeskattningen till energitorven."

Cykelförmån

Moderaterna: Ingen motivtext i budgetmotionen.

Liberalerna: "Liberalerna säger nej till att skattebetalarna ska subventionera arbetsgivare som vill ge sina anställda en cykel."

Moms på reparationer

Moderaterna: "Moderaterna återställer nivån till 25%."

Skatt för elbussar

Liberalerna: Ingen motivering i budgetmotionen.

Noter

¹ De motioner som omfattas av granskningen är Sverigedemokraternas, Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas anslagsmotioner med anledningen av regeringens budgetproposition för 2022 inom utgiftsområdena Bistånd (UO 7), Samhällsplanering mm (UO 18), Allmän miljö- och naturvård (UO 20), Energi (UO 21), Kommunikationer (UO 22) samt Areella näringar mm (UO 23) samt förslag inom skatteområdet.

² I vissa fall är det osäkert om, hur och när anslagsändringar skulle leda till minskade utsläpp av växthusgaser. I vår beräkning tar vi med följande förslag: utgiftsområde 20: 1:8 Klimatbonus, 1:16 Klimatinvesteringar, 1:17 Klimatpremier samt 1:19 Industriklivet. Vidare ingår följande förslag på nya anslag: Laddinfrastruktur (SD och M) samt Förberedelser för lagring av koldioxid i Sverige (L).

Dessutom ingår anslag 1:4 inom utgiftsområde 18, Energieffektivisering av flerbostadshus samt, inom utgiftsområde 21, anslag 1:2, Insatser för energieffektivisering, 1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter, 1:7 Energiteknik, 1:10 Energi- och klimatomställning på regional och lokal nivå samt nytt förslag Insatser för fossilfri energi (L). Inom utgiftsområde 23 ingår nytt förslag, Subvention av fossilfria bränslen (L).

På skattesidan ingår förslag om ändringar av skatt på förbränning av avfall, flygskatt, bensin- och dieselskatt, dieselskatt för jordbruket, sänkt skatt för elbussar samt koldioxidskatt för torv till odling.

³ I vissa fall är det osäkert om, hur och när anslagsändringar skulle leda till ökat eller minskat skydd av biologisk mångfald. I vår beräkning tar vi med följande förslag: utgiftsområde 20: 1:2 Miljöövervakning, 1:3 Åtgärder för värdefull natur, 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö, 1:14 Skydd av värdefull natur, 1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen samt nytt förslag (SD): Förädlingsprojekt Alm och Ask.

Inom utgiftsområde 23, Areella näringar, ingår anslagen 1:1 Skogsstyrelsen, 1:3 Insatser för skogsbruket samt nytt förslag (SD): Uppföljning biologiska bekämpningsmedels spridning. Siffrorna för M avviker från motionernas tabeller eftersom partiet vill ge mer pengar, 20 miljoner kronor, till Skogsstyrelsen för att bedriva en kampanj för att få inaktiva skogsägare att avverka mer skog. På liknande sätt vill SD ge 50 miljoner under anslag 1:3 för ökad avverkning, vilket strider mot anslagets anvisningar och påverkar den biologiska mångfalden negativt, även om det i budgeten ser ut som ökat skydd.

⁴ Farooq, Umar (2022). Foreign direct investment, foreign aid, and CO2 emissions in Asian economies: does governance matter? *Environmental Science and Pollution Research* 29. Se litteraturgenomgång.

⁵ Se not 2.

⁶ Se Konjunkturinstitutets rapport EU ETS, marknadsstabilitetsreserven och effekter av annulleringar, rapport KI:nr 2018:10.

⁷ Sterner, Thomas; Fuel taxes: An important instrument for climate policy, *Energy policy*, Volume 35, issue 7, 2007, samt personlig kommunikation.

Underlag

Regeringens budgetproposition

[Budgetproposition 2021/22:1](#)

Partiernas budgetmotioner

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3938](#)

[Moderaterna, 2021/22:4040](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:4221](#)

[Liberalerna, 2021/22:4181](#)

Motioner utgiftsområde 7, Internationellt bistånd

[Sverigedemokraterna, 2021/22:390](#)

[Moderaterna, 2021/22:4157](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:3882](#)

[Liberalerna, 2021/22:3945](#)

Motioner utgiftsområde 18, Samhällsplanering

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3886](#)

[Moderaterna, 2021/22:4023](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:4222](#)

[Liberalerna, 2021/22:3961](#)

Motioner utgiftsområde 20, Allmän miljö och naturvård

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3887](#)

[Moderaterna, 2021/22:4183](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:3881](#)

[Liberalerna, 2021/22:3959](#)

Motioner utgiftsområde 21, Energi

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3921](#)

[Moderaterna, 2021/22:4011](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:4195](#)

[Liberalerna, 2021/22:3958](#)

Motioner utgiftsområde 22, Kommunikationer

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3888](#)

[Moderaterna, 2021/22:4052](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:3879](#)

[Liberalerna, 2021/22:3957](#)

Motioner utgiftsområde 23, Areella näringar

[Sverigedemokraterna, 2021/22:3889](#)

[Moderaterna, 2021/22:4182](#)

[Kristdemokraterna, 2021/22:3880](#)

[Liberalerna, 2021/22:3956](#)

Finansutskottets betänkande

[Statens budget 2022 – Rambeslut, 2021/22:FiU1](#)

